

AZƏRBAYCAN

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI MİLLİ MƏCLİSİNİN ORQANI

№ 74 (8097) BAZAR, 7 aprel 2019-cu il

Qəzetin əsası 1918-ci ildə qoyulmuşdur

www.azerbaijan-news.az

Azərbaycan əhalisinin sayı 10 milyon nəfərə çatıb

Prezident İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva bu münasibətlə Azərbaycan xalqını təbrik edirlər

2019-cu il aprelin 6-da keçmiş Ağdərə rayonunun sakinləri, hazırda Ağdam rayonunun Baş Güneypəyə kəndində qey-

diyyatda olan məcburi köçkün Ocaqova Nigar Çərkəz qızı ilə Həsənov Rauf Yunis oğlunun ailəsində Azərbaycanın 10 mil-

yonuncu sakini dünyaya gəlib. AZƏRTAC xəbər verir ki, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev və birinci xanım

Mehriban Əliyeva bu münasibətlə Azərbaycan xalqını və uşağın valideynlərini təbrik edirlər.

Birinci vitse-prezident Mehriban ƏLİYEVƏ:

“Azərbaycan dövləti cəsarətli oğulları ilə fəxr edir”

Birinci vitse-prezident Mehriban xanım Əliyevanın Heydər Əliyev Fondu tərəfindən yüksək texnologiyalı protezlərlə təmin olunan hərbiçilərlə aprelin 3-dəki görüşü ictimaiyyət tərəfindən rəğbətlə qarşılanmışdır. Bunu redaksiyaya daxil olan telefon zəngləri, internet bağlantıları və göndərilən mesajlar da deməyə əsas verir. Mehriban xanım Əliyeva Heydər Əliyev Fondunun prezidenti kimi də, bu cür rəğbətlə qarşılanan humanist addımları, xeyirxahlıqları ilə xalqın istəyini qazanmışdır.

Xatırladaq ki, Prezident İlham Əliyev, Birinci vitse-prezident Mehriban xanım Əliyeva əsgər və hərbi qulluqçuların ailələrinin, milli ordu quruculuğunda, habelə ölkəmizin ərazi bütövlüyünün qorunmasında xidməti olanların həyat şəraitinin yaxşılaşmasına və sağlamlıqlarının bərpasına həmişə xüsusi qayğı göstərirlər. Son illər şəhid əsgər və hərbi qulluqçuların ailə üzvlərinə 11 min manat müavinət verilməsi, onların fərdi torpaq sahəsi və evlə təmin olunması, bu kateqoriyadan olan insanların uşaqlarının məktəb, təhsil və iş problemlərinin həllində yaxından iştirakı buna bariz nümunədir.

Ermeni işğalçıları ilə döyüşdə əlil olmuş şəxslərə maddi-mənəvi dəstək, onların sağlamlığının bərpasına lazımı diqqət Mehriban xanım Əliyevanın humanizmə fəaliyyətinin əsasını təşkil etmişdir. Mühərribə əllilərinin əksəriyyəti Birinci vitse-prezidentin köməyi ilə dünyanın nüfuzlu xəstəxanalarında müalicə almışdır. Üç il bun-

dan əvvəl Heydər Əliyev Fondu “2016-cı ilin aprel döyüşlərində yaralanmış əsgər və zabitlərin yüksək texnologiyalı protezlərlə təmin edilməsi” layihəsinə başlamışdır. Artıq bu layihənin ikinci mərhələsi yekunlaşıb. Otən 3 il ərzində 100-dən çox zabıt və əsgər yüksək texnologiyalı protezlərlə təmin olunub. Bu insanlar Vətən yolunda qəhrəmanlıq göstərərək Azərbaycanın ərazi bütövlüyünün bərpası, müstəqilliyi, ölkəmizin daha qüdrətli, möhkəm olması yolunda sağlamlıqlarını itirsələr də, ölkəmizə, xalqımıza, Prezidentə və Ali Baş Komandanına sadiqlik nümayiş etdirmişlər. Azərbaycanın Birinci vitse-prezidenti Mehriban xanım Əliyevanın görüş iştirakçılarına müraciətində deyildiyi kimi, dövlətimiz hərbiçilərin fəaliyyətini yüksək qiymətləndirir, onları kimi mürəd və cəsarətli oğulların olması ilə fəxr edir. Hərbiçilərimizin apardıdığı mübarizə haqq mübarizəsidir. Odur ki, Azərbaycan dövləti münaqişənin ədalətli, beynəlxalq hüqu-

qun prinsipləri və ölkəmizin ərazi bütövlüyü çərçivəsində həll olunması üçün əlindən gələni edir.

Birinci vitse-prezident Mehriban Əliyeva yüksək texnologiyalı protezlərlə təmin olunan hərbiçilərlə görüşdə söhbət zamanı onların vətənpərvərliyini, qəhrəmanlığını, şücaətini yüksək dəyərləndirdi, hər vaxt bu insanlara dəstək olacağını vurğuladı: “Siz hər bir insan üçün çox dəyərli olan sağlamlığınızı Vətən, torpaq yolunda qurban vermisiniz. Siz güllələr, bomba altında Azərbaycan uğrunda, torpağımız, Vətənimiz uğrunda həyatınızı qurban verməyə hazır olmusunuz. Mən fəxr edirəm ki, Azərbaycanın belə oğulları var, mənəm belə qardaşlarım var”.

Polkovnik-leytenant Eldəniz Sadıqov görüşdə çıxış edərək demişdir ki, üç il bundan əvvəl baş vermiş Aprel döyüşlərində Azərbaycan Ordusu düşməna və bütün dünyaya öz gücünü sübut etdi. 2016-cı ilin aprel ayında düşmənin kəşfiyyət və diversiya qruplarının hücumunu qarşısı Azərbaycan Ordusu tərəfindən alındı. Düşmənin müdafiə xətti tez bir zamanda yanlıra qayıdaraq mühüm strateji yüksəkliklər işğaldan azad edildi. Bu, bir daha sübut etdi ki, bizim güclü və nizami ordumuz var. Biz öz torpaqlarımızı geri qaytaracağıq. Azərbaycanın Ali Baş Komandanı ordumuza yüksək qayğı göstərir, hərbiçilərin meşə qəhrəmanlığını yaxşılaşdırılmasına, mütəsiri hərbi hissələrin tikilməsinə, zabitlərin yeni evlərlə təmin olunmasına böyük diqqət ayırır. “Aprel

döyüşlərində mən və mənim silahdaşlarım bildirdik ki, şəhid olacağıq və ya sağ qalacağıq. Biz o haqda heç düşünməmişdik. Çünki inanırdıq ki, biz şəhid olsaq da, Ali Baş Komandan, Birinci vitse-prezidentimiz, dövlətimiz və xalqımız bizim ailələrimizin yanında olacaq”.

Səmimi söhbət zamanı Birinci vitse-prezident demişdir: “Mən hər zaman deyirəm ki, Azərbaycan çox zəngin ölkədir, sərvətləri, gözəl təbiəti var. Amma bizim ən böyük sərvətimiz Azərbaycan xalqıdır, Azərbaycan insanıdır. Doğrudan da, Azərbaycan xalqı fəxr etməlidir ki, sizin kimi oğulları yetişib. Analarımız fəxr etməlidirlər ki, sizin kimi igid övladlar böyüdüblər. Belə xalqla, belə əsgərlərlə, zabitlərlə, belə qardaşlarla biz Qarabağı mütləq qaytaracağıq. Qarabağın hər bir kəndində, hər bir şəhərində Azərbaycan bayrağı dalğalanacaq”.

Mən bir daha sizə dərin minnətdarlığımı bildirirəm. Mən bilərəm ki, Heydər Əliyev Fondunun əməkdaşları daim sizinlə ünsiyyətdədirlər. Bir daha sizi əmin etmək istəyirəm ki, hər bir problemin həllində biz elimizdən gələni hər şeyi etməyə hazırıq. Siz müraciət edirsiniz, bilərəm, ünsiyyətdəsiniz. Hər bir problemin həllini şəxsen özüm diqqətdə saxlayacağam. Mən mümkün olan köməyi ən yüksək səviyyədə göstərəcəyəm”.

Rəhman SALMANLI,
“Azərbaycan”

Türkiyəyə gedən qatara minik başlanır

Azərbaycan müstəqilliyini bərpa etdikdən sonra region və dünya üçün əhəmiyyətli olan bir sıra layihələrin reallaşmasında həlledici rol oynamışdır. Bakı-Tbilisi-Ceyhan, Bakı-Tbilisi-Ərzurum körələri, “Cənub qaz dəhlizi” kimi layihələrin təşəbbüskarı, onların həyata keçirilməsində əsas söz sahibi ölkəmiz olmuşdur. Həmin layihələr sırasında Bakı-Tbilisi-Qars (BTQ) dəmir yolunun da özünəməxsus yeri var.

Bu layihə Prezident İlham Əliyevin qətiyyəti hesabına reallaşmışdır. Məlumdur ki, ABŞ və Avropa bankları layihəni maliyyələşdirməkdən imtina etdikləri üçün Azərbaycan Gürcüstan ərazisində görüləcək işlərin maliyyələşdirilməsini öz üzərinə götürmüşdür. Çünki layihənin reallaşması ilk növbədə Azərbaycan üçün siyasi və iqtisadi dividendlər demək idi. Bu addımla yeni layihənin reallaşmasında qarşıya çıxan ən böyük maneə dəf edilmiş oldu. Prezident İlham Əliyev BTQ-nin açılış mərasimində çıxışında demişdir: “Bakı-Tbilisi-Qars tarixi layihədir, global layihədir. Bu layihə ölkələri bir-birindən daha yaxın edəcək. Bu layihə bölgədə sabitliyin, təhlükəsizliyin təminatı işində öz rolunu oynayacaq. Bu layihə bizim iqtisadi imkanlarımızı artıracaq və biz böyük vəsait əldə edəcəyik. Biz heç bir yerdən heç bir yardım, heç bir kredit almırıq, öz daxili imkanlarımız hesabına bu yolu tikdik və bu gün istifadəyə veririk”.

Bakı-Tbilisi-Qars dəmir yolu nəqliyyat dəhlizinin yaradılmasında əsas məqsəd Asiyadan Avropaya və geriyə yüklərin daşınması olsa da, həmin marşrutla sərnişin daşınması da mümkündür. Artıq İsveçrənin “Stadler Rail Group” şirkəti tərəfindən istehsal edilən 10 vagonun ibarət sərnişin qatarının xə-

tə buraxılması hazırdır. Xəbər verildiyi kimi, Prezident İlham Əliyev aprelin 3-də Bakı Dəmir Yolu Vağzalında gətirilən həmin qatarlarla tanış olmuşdur.

Dövlət başçısının məlumat verildiyi ki, qatarda 9 sərnişin vagonu və bir restoran-vagon var.

Vaqonlar “standart”, “komfort”, “biznes” və “restoran” olmaqla dörd kateqoriyadadır. Kateqoriyalardan asılı olaraq vaqonlar 10, 20 və 32 nəfərlikdir. Ümumilikdə qatarda bir istiqamətə 246 yer nəzərdə tutulub. Saata 160 kilometr sürətlə hərəkət etmək imkanına malik qatardakı arabacıqlar pnevmatik asılqanla təmin edilmişdir ki, bu da döngələrdə vagonun tarazlığını tənzimləyir. Vaqonlar dizel generator avadanlığı ilə təmin olunub. Bu isə lokomotivdə cərəyan olmadıqda vagonu və ondakı bütün elektrik enerjisi istifadəçilərini 24 saat fasiləsiz elektrik enerjisi ilə təmin etməyə imkan verir.

Qeyd edək ki, Bakı-Tbilisi-Qars dəmir yolunun istifadəyə verilməsi dünyada yük daşınmasında yeni imkan yaradıb. Bizim marşrutumuz yüklərin həm mayda dəyərli, həm də vaxtında mənzil başına çatdırılması baxımından mövcud Süveyş kanalı marşrutundan sərfəlidir. Hazırda Asiyadan Avropaya yüklərin çox hissəsi dəniz yolu - Süveyş kanalı vasitə-

silə daşınır. Əvvəllər bu marşrutla daşınan yüklərin nəqliyyat xərcləri baha başa gəlirdi üçün istehsalçı və alıcıların narazılığına səbəb olurdu. Odur ki, bir-biri ilə ciddi rəqabət aparan gəmiçilik şirkətləri bu vəziyyətdən çıxmaq üçün müvafiq tədbirlər həyata keçirməyə məcbur oldular. Onlar daşınan malların maya dəyərini aşağı salmaq üçün iritonnajlı, daha sürətli gəmilərdən istifadə etməyə başladılar. Nəticədə yükdaşımalarda maya dəyəri 3 dəfə aşağı düşdü. Hazırda 21 min kilometr məsafəni 30-35 sutkaya qət etməklə bir konteynerə 850 dollarla çatdırmaq mümkündür. Bununla belə, Bakı-Tbilisi-Qars dəmir yolu ilə yüklərin daşınması bütün parametrlərə görə yük göndərən və yük qəbul edənlər üçün daha sərfəlidir.

BTQ-nin əhəmiyyətini onun texniki imkanları da göstərir. Hazırda Çindən İngiltərə, Fransa, Almaniya kimi ölkələrə yükdaşıma müddəti təxminən 45-62 gündür. BTQ isə həmin yükləri 12-15 günə Avropaya çatdırmaq imkanına malikdir. Bundan başqa, dəmiryolu ilə yüklərin daşınmasının maya dəyəri də aşağıdır. Qeyd edilən faktor, sözsüz ki, BTQ-yə marağın artmasını təmin edir.

Xatırladaq ki, uzunluğu təxminən 850 kilometr olan Bakı-Tbilisi-Qars dəmir yolunun 504 kilometrini Azərbaycan ərazisindən keçir. Avropanı Asiya ilə birləşdirən ən qısa və etibarlı marşrut olan bu yol vasitəsilə birinci mərhələdə 5 milyon, ikinci mərhələdə 17 milyon ton, sonra isə daha böyük həcmdə yüklərin daşınması nəzərdə tutulub. Bir sözlə, Bakı-Tbilisi-Qars dəmir yolu Avrasiyanın nəqliyyat xəritəsinin önəmli hissəsidir. Yeni marşrut yoluyla yerləşən ölkələr arasında ticarət dövriyyəsi və qarşılıqlı sərmayyə qoyuluşunu artırmağa, əməkdaşlığı genişləndirməyə imkan verir. Bu yol həm də sabitliyə və təhlükəsizliyə xidmət edir. BTQ-nin ölkəmizin geosiyasi əhəmiyyətini artırmasını və bizə əlavə imkanlar yaratdığını da unutmamaq olmalıdır.

Rüstəm KAMAL,
“Azərbaycan”

“Azərbaycan Respublikasında dövlət dili haqqında” və “Reklam haqqında” Azərbaycan Respublikasının qanunlarında dəyişiklik edilməsi barədə

Azərbaycan Respublikasının Qanunu

Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisi Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 94-cü maddəsinin I hissəsinin 1-ci və 26-cı bəndlərini rəhbər tutaraq **qərara alır**:

Maddə 1. “Azərbaycan Respublikasında dövlət dili haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununun (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2003, № 1, maddə 2, № 8, maddə 415; 2004, № 8, maddə 598; 2007, № 11, maddə 1053; 2011, № 6, maddə 483; 2017, № 1, maddə 5) 7.1-1-ci maddəsinin üçüncü cümləsində “müvafiq icra hakimiyyəti orqanı” sözləri “müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurum)” sözləri ilə əvəz edilsin.

Maddə 2. “Reklam haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununun (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Top-

lusu, 2015, № 7, maddə 812; 2016, № 11, maddə 1755, № 12, maddə 1996; 2017, № 3, maddə 334, № 5, maddələr 675, 748, № 6, maddə 1029, № 7, maddə 1307, № 12 (I kitab), maddə 2230; Azərbaycan Respublikasının 2018-ci il 28 dekabr tarixli 1412-VQD nömrəli Qanunu) 4.7-ci maddəsinin dördüncü cümləsində “müvafiq icra hakimiyyəti orqanı” sözləri “müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurum)” sözləri ilə əvəz edilsin.

İlham ƏLİYEV,

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 19 fevral 2019-cu il

“Azərbaycan Respublikasında dövlət dili haqqında” və “Reklam haqqında” Azərbaycan Respublikasının qanunlarında dəyişiklik edilməsi barədə” Azərbaycan Respublikasının 2019-cu il 19 fevral tarixli 1518-VQD nömrəli Qanununun tətbiqi və Azərbaycan Respublikası Prezidentinin “Azərbaycan Respublikasında dövlət dili haqqında”

Azərbaycan Respublikası Qanununun tətbiq edilməsi barədə” 2003-cü il 2 yanvar tarixli 835 nömrəli və “Reklam haqqında” Azərbaycan Respublikasının 2015-ci il 15 may tarixli 1281-IVQ nömrəli Qanununun tətbiqi və “Reklam haqqında” Azərbaycan Respublikası

Qanununun tətbiq edilməsi barədə” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 1997-ci il

24 noyabr tarixli 644 nömrəli Fərmanının ləğvi haqqında” 2015-ci il

14 iyul tarixli 554 nömrəli fərmanlarında dəyişiklik edilməsi barədə

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Fərmanı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cü maddəsinin 19-cu və 32-ci bəndlərini rəhbər tutaraq, “Azərbaycan Respublikasında dövlət dili haqqında” və “Reklam haqqında” Azərbaycan Respublikasının qanunlarında dəyişiklik edilməsi barədə” Azərbaycan Respublikasının 2019-cu il 19 fevral tarixli 1518-VQD nömrəli Qanununun üçüncü maddəsi ilə əlaqədar həmin qanunun tətbiqini təmin etmək məqsədi ilə **qərara alıram**:

1. Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti:

1.1. Azərbaycan Respublikası qanunlarının və Azərbaycan Respublikası Prezidentinin aktlarının “Azərbaycan Respublikasında dövlət dili haqqında” və “Reklam haqqında” Azərbaycan Respublikasının qanunlarında dəyişiklik edilməsi barədə” Azərbaycan Respublikasının Qanununa uyğunlaşdırılması ilə bağlı təkliflərin üç ay müddətində hazırlayıb Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə təqdim etsin;

1.2. Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin normativ hüquqi aktlarının həmin qanuna uyğunlaşdırılmasını üç ay müddətində təmin edib Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə məlumat versin;

1.3. mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarının normativ hüquqi aktlarının həmin qanuna uyğunlaşdırılmasını nəzərdə saxlasın və bunun icrası barədə beş ay

müddətində Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə məlumat versin;

1.4. həmin qanundan irəli gələn digər məsələləri həll etsin.

2. Azərbaycan Respublikasının Ədliyyə Nazirliyi mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarının normativ hüquqi aktlarının və normativ xarakterli aktların “Azərbaycan Respublikasında dövlət dili haqqında” və “Reklam haqqında” Azərbaycan Respublikasının qanunlarında dəyişiklik edilməsi barədə” Azərbaycan Respublikasının Qanununa uyğunlaşdırılmasını təmin edib Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabinetinə məlumat versin.

3. “Azərbaycan Respublikasında dövlət dili haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununun tətbiq edilməsi barədə” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2003-cü il 2 yanvar tarixli 835 nömrəli Fərmanının (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2003, № 1, maddə 27; 2004, № 5, maddə 344; 2017, № 1, maddə 55, № 4, maddə 556) 2.2-ci bəndində “Standartlaşdırma, Metrologiya və Patent üzrə Dövlət Komitəsi” sözləri “Prezidenti” sözləri ilə, nöqtə işarəsi nöqtəli vergül işarəsi ilə əvəz edilsin və aşağıdakı məzmununda 2.3-cü bənd əlavə edilsin:

“2.3. həmin qanunun 7.1-1-ci maddəsinin üçüncü cümləsində “qurum” dedikdə Azərbaycan Respublikasının Əqli Mülkiyyət Agentliyi nəzərdə tutulur.”.

4. “Reklam haqqında” Azərbaycan Respublikasının 2015-ci il 15 may tarixli 1281-IVQ nömrəli Qanununun tətbiqi və “Reklam haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununun tətbiq edilməsi barədə” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 1997-ci il 24 noyabr tarixli 644 nömrəli Fərmanının ləğvi haqqında” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2015-ci il 14 iyul tarixli 554 nömrəli Fərmanında (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2015, № 7, maddə 822; 2016, № 8, maddə 1384, № 11, maddə 1821, № 12, maddə 2062; 2017, № 3, maddə 354, № 7, maddə 1378, № 12 (I kitab), maddə 2295) aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

4.1. 2.1-ci bəndə “qanununun” sözdündən sonra “4.7-ci maddəsinin dördüncü cümləsində,” sözləri əlavə edilsin;

4.2. 2.3-cü bənd ləğv edilsin;

4.3. 2.13-cü bəndin sonunda nöqtə işarəsi nöqtəli vergül işarəsi ilə əvəz olunsun və aşağıdakı məzmununda 2.14-cü bənd əlavə edilsin:

“2.14. həmin qanunun 4.7-ci maddəsinin dördüncü cümləsində “qurum” dedikdə Azərbaycan Respublikasının Əqli Mülkiyyət Agentliyi nəzərdə tutulur.”.

İlham ƏLİYEV,

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 5 aprel 2019-cu il

“Dövlət rüsumu haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə

Azərbaycan Respublikasının Qanunu

Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisi Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 94-cü maddəsinin I hissəsinin 15-ci bəndini rəhbər tutaraq **qərara alır**:

“Dövlət rüsumu haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununda (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2001, № 12, maddə 740; 2002, № 12, maddə 706; 2003, № 1, maddə 23, № 8, maddə 428, № 12, I kitab, maddələr 676, 698; 2005, № 1, maddə 1, № 6, maddə 462, № 8, maddə 684, № 10, maddələr 873, 905, № 12, maddə 1083; 2006, № 3, maddələr 223, 225, № 6, maddə 481, № 12, maddələr 1015, 1029; 2007, № 2, maddə 80, № 12, maddə 1203; 2008, № 3, maddə 158, № 6, maddə 462, № 7, maddə 602, № 12, maddə 1047; 2009, № 1, maddə 5, № 2, maddə 56, № 3, maddə 160, № 7, maddə 519, № 12, maddə 947; 2010, № 4, maddə 276, № 6, maddə 485, № 10, maddə 840, № 11, maddə 939; 2011, № 1, maddə 12, № 4, maddələr 245, 264, № 11, maddə 985, № 12, maddə 1100; 2012, № 1, maddə 4, № 6, maddələr 508, 518, № 7, maddə 646, № 10, maddə 947, № 12, maddələr 1216, 1227, 1229; 2013, № 5, maddə 213, № 5, maddə 474, № 11, maddələr 1269, 1279, 1299, 1301, 1308, № 12, maddələr 1485, 1504; 2014, № 1, maddə 6, № 5, maddə 468, № 6, maddələr 603, 605, № 7, maddələr 774, 780, № 11, maddələr 1345, 1370; 2015, № 12, maddə 1432; 2016, № 1, maddələr 15, 36, № 4, maddələr 630, № 5, maddə 849, № 6, maddə 1014, № 10, maddə 1605, № 11, maddələr 1753, 1776, 1780, 1790, № 12, maddələr 2006, 2051; 2017, № 3, maddələr 337, 341, № 5, maddə 742, № 6, maddə 1028, № 7, maddə 1308, № 8, maddə 1506, № 12, I kitab, maddə 2265; 2018, № 3, maddə 405, № 4, maddələr 639, 647, № 6, maddələr 1186, 1194; № 7, I kitab, maddələr 1415, 1444, № 8, maddə 1675; Azərbaycan Respublikasının 2018-ci il 27 noyabr tarixli 1345-VQD nömrəli və 28 dekabr tarixli 1434-VQD nömrəli qanunlarında) aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

1. 18.11-ci maddə aşağıdakı redaksiyada verilsin:

“18.11. İxtiranın, faydalı modelin, sənaye nümunəsinin qeydiyyatı, patentin verilməsi və dərc olunması ilə bağlı:

18.11.1. ixtira üçün - 20 manat;

18.11.2. faydalı model üçün - 15 manat;

18.11.3. sənaye nümunəsi üçün - 15 manat;

18.11.4. patente məxsus təsvirin düsturla birlikdə 30-dan artıq hər səhifəsi üçün - 1 manat.”.

2. Aşağıdakı məzmununda 18.11-1 - 18.11-9-cu maddələr əlavə edilsin:

“18.11-1. Patentin dublikatının və patente görə hüquqların qismən başqa şəxsə keçməsinə dair patentin verilməsi üçün - 10 manat.

18.11-2. Verilmiş patentlərə dəyişiklik edilməsi üçün - 7 manat.

18.11-3. İxtira, faydalı model, sənaye nümunəsi ilə bağlı hüquqların verilməsi barədə müqavilələrin qeydiyyata alınması üçün:

18.11-3.1. bir ədəd ixtira, bir ədəd faydalı model və bir ədəd sənaye nümunəsinə dair iddia sənədi üzrə, ayrılıqda hər biri üçün - 15 manat;

18.11-3.2. bir ədəd ixtira patenti, bir ədəd faydalı model patenti və bir ədəd sənaye nümunəsi patenti üzrə, ayrılıqda hər biri üçün - 25 manat;

18.11-3.3. ixtira, faydalı model, sənaye nümunəsinə görə bir neçə iddia sənədi üçün (birdən artıq hər iddia sənədi üçün) - 10 manat;

18.11-3.4. ixtira, faydalı model və sənaye nümunəsinin bir neçə patenti üçün (birdən artıq hər patent üçün) - 10 manat.

18.11-4. Qeydə alınması, məlumatın dərci və şəhadətnamənin verilməsi üçün:

18.11-4.1. əmtəə nişanı üçün - 45 manat;

18.11-4.2. coğrafi göstərici üçün - 30 manat;

18.11-4.3. kollektiv nişan üçün - 60 manat.

18.11-5. Reyestrə və şəhadətnamədə qeydiyyatla bağlı məlumatlarda dəyişikliklər edilməsi üçün - 25 manat.

18.11-6. Əmtəə nişanı və coğrafi göstəriciyə dair şəhadətnamələrin dublikatının və əmtəə nişanına hüquqların qismən başqa şəxsə keçməsinə dair şəhadətnamənin verilməsi üçün - 10 manat.

18.11-7. Əmtəə nişanına dair hüquqların verilməsi barədə müqavilələrin qeydiyyatı üçün:

18.11-7.1. iddia sənədi üzrə bir ədəd əmtəə nişanı üçün - 35 manat;

18.11-7.2. iddia sənədləri üzrə bir neçə əmtəə nişanı üçün (birdən artıq hər əmtəə nişanı üçün) - 20 manat;

18.11-7.3. qeydə alınmış bir ədəd əmtəə nişanı üçün - 60 manat;

18.11-7.4. qeydə alınmış bir neçə əmtəə nişanları üçün (birdən artıq hər əmtəə nişanı üçün) - 50 manat.

18.11-8. Patent müvəkkillərinə şəhadətnamə verilməsi üçün - 10 manat.”.

18.11-9. Apelyasiya şurasına etirazla müraciət edilməsi:

18.11-9.1. ixtira, faydalı model və sənaye nümunəsinə patentin verilməsindən imtina qərarına qarşı - 10 manat;

18.11-9.2. ixtira, faydalı model və sənaye nümunəsi barəsində dərc olunmuş iddia sənədinə qarşı - 6 manat;

18.11-9.3. ixtira, faydalı model və sənaye nümunəsinə patentin verilməsinə qarşı - 40 manat.”.

3. 18.34-cü maddədə “komissiyasına” sözü “şurasına” sözü ilə əvəz edilsin;

4. 18.48-ci maddə aşağıdakı redaksiyada verilsin:

“18.48. Attestasiya komissiyasının qərarına görə Apelyasiya şurasına etiraz vermək üçün - 30 manat.”.

5. 18.54-cü maddə ləğv edilsin.

6. 19-cu maddə üzrə:

6.1. adından “Əmtəə nişanının qeydə alınması ilə bağlı hüquqi hərəkətlər, habelə” sözləri çıxarılın və “icazələrin” sözü

“icazələrin” sözü ilə əvəz edilsin;

6.2. 19.1-ci maddə ləğv edilsin.

İlham ƏLİYEV,

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 19 fevral 2019-cu il

“Əmtəə nişanları və coğrafi göstəricilər haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə

Azərbaycan Respublikasının Qanunu

Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisi Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 94-cü maddəsinin I hissəsinin 13-cü bəndini rəhbər tutaraq **qərara alır**:

“Əmtəə nişanları və coğrafi göstəricilər haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununda (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 1998, № 8, maddə 485; 2004, № 7, maddə 505; 2009, № 5, maddə 296; 2010, № 3, maddə 171; 2012, № 7, maddə 645; 2013, № 12, maddə 1482; 2018, № 4, maddə 636; Azərbaycan Respublikasının 28 dekabr 2018-ci il tarixli 1409-VQD nömrəli Qanunu) aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

1. 14-cü maddənin yeddinci hissəsinin birinci və ikinci (birinci halda) cümlələrində, 22-ci maddənin ikinci hissəsində ismin müvafiq hallarında “haqq” sözü ismin müvafiq hallarında “dövlət rüsumu” sözləri ilə əvəz edilsin.

2. 28-ci maddənin birinci hissəsinin ikinci cümləsində “Bu müqavilələr haqq” sözləri “Əmtəə nişanından istifadə hüququnun verilməsi barədə lisenziya müqaviləsi haqq, əmtəə nişanına dair hüquqların verilməsi barədə müqavilə isə dövlət rüsumu” sözləri ilə əvəz edilsin.

3. 35.2-ci maddəyə “xidmətlərə” sözdündən sonra “və həmin xidmətlərə əlaqədar siyahısı müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurum) tərəfindən müəyyən edilən digər xidmətlərə” sözləri əlavə edilsin.

İlham ƏLİYEV,

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 19 fevral 2019-cu il

“Əmtəə nişanları və coğrafi göstəricilər haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə” Azərbaycan Respublikasının 2019-cu il 19 fevral tarixli 1509-VQD nömrəli Qanununun tətbiqi haqqında

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Fərmanı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cü maddəsinin 19-cu və 32-ci bəndlərini rəhbər tutaraq, “Əmtəə nişanları və coğrafi göstəricilər haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununun 35.2-ci maddəsinə uyğun olaraq, Azərbaycan Respublikası Əqli Mülkiyyət Agentliyinin həmin Qanunda nəzərdə tutulan xidmətlərə əlaqədar haqq ödənilməklə həyata keçirəcəyi digər xidmətlərin siyahısını Azərbaycan Respublikasının Prezidenti ilə razılaşdırmaqla bir ay müddətində müəyyən etsin;

1.4. mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarının normativ hüquqi aktlarının “Əmtəə nişanları və coğrafi göstəricilər haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə” Azərbaycan Respublikasının Qanununa uyğunlaşdırılmasını nəzərdə saxlasın və bunun icrasını barədə beş ay müddətində Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə məlumat versin;

1.5. həmin qanundan irəli gələn digər məsələləri həll etsin.

2. Müəyyən edilsin ki:

1.1. Azərbaycan Respublikası qanunlarının və Azərbaycan Respublikası Prezidentinin aktlarının “Əmtəə nişanları və coğrafi göstəricilər haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə” Azərbaycan Respublikasının Qanununa uyğunlaşdırılmasını üç ay müddətində hazırlayıb Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə təqdim etsin;

1.2. Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin normativ hüquqi aktlarının həmin qanuna uyğunlaşdırılmasını üç ay müddətində təmin edib Azərbay-

can Respublikasının Prezidentinə məlumat versin;

1.3. “Əmtəə nişanları və coğrafi göstəricilər haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununun 35.2-ci maddəsinə uyğun olaraq, Azərbaycan Respublikası Əqli Mülkiyyət Agentliyinin həmin Qanunda nəzərdə tutulan xidmətlərə əlaqədar haqq ödənilməklə həyata keçirəcəyi digər xidmətlərin siyahısını Azərbaycan Respublikasının Prezidenti ilə razılaşdırmaqla bir ay müddətində müəyyən etsin;

1.4. mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarının normativ hüquqi aktlarının “Əmtəə nişanları və coğrafi göstəricilər haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə” Azərbaycan Respublikasının Qanununa uyğunlaşdırılmasını nəzərdə saxlasın və bunun icrasını barədə beş ay müddətində Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə məlumat versin;

1.5. həmin qanundan irəli gələn digər məsələləri həll etsin.

2. Müəyyən edilsin ki:

“Patent haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə

Azərbaycan Respublikasının Qanunu

Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisi Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 94-cü maddəsinin I hissəsinin 13-cü bəndini rəhbər tutaraq **qərara alır**:

“Patent haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununda (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 1997, № 5, maddə 414; 2004, № 7, maddə 505; 2006, № 2, maddə 64; 2009, № 12, maddə 951; 2012, № 7, maddə 644; 2013, № 3, maddə 211, № 12, maddə 1481; 2018, № 4, maddə 635; Azərbaycan Respublikasının 28 dekabr 2018-ci il tarixli 1412-VQD nömrəli Qanunu) aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

1. 4.2-ci maddə ləğv edilsin.

2. 29-cü maddənin 6-cı hissəsində və 38-ci maddənin 1-ci hissəsində ismin müvafiq hallarında “rüsum” sözü ismin mü-

vafiq hallarında “dövlət rüsumu” sözləri ilə əvəz edilsin.

3. 32-ci maddənin 1-ci hissəsinin birinci abzasında, 4-cü hissəsində, 35-ci maddənin 2-ci hissəsinin ikinci abzasında ismin müvafiq hallarında “haqq” sözü ismin müvafiq hallarında “dövlət rüsumu” sözləri ilə əvəz edilsin.

4. 39.2-ci maddəyə “xidmətlərə” sözdündən sonra “və həmin xidmətlərə əlaqədar siyahısı müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurum) tərəfindən müəyyən edilən digər xidmətlərə” sözləri əlavə edilsin.

İlham ƏLİYEV,

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 19 fevral 2019-cu il

“Patent haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə” Azərbaycan Respublikasının 2019-cu il 19 fevral tarixli 1510-VQD nömrəli Qanununun tətbiqi haqqında

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Fərmanı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cü maddəsinin 19-cu və 32-ci bəndlərini rəhbər tutaraq, “Patent haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə” Azərbaycan Respublikasının 2019-cu il 19 fevral tarixli 1510-VQD nömrəli Qanununun üçüncü maddəsi ilə əlaqədar həmin qanunun tətbiqini təmin etmək məqsədi ilə **qərara alıram**:

1. Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti:

1.1. Azərbaycan Respublikası qanunlarının və Azərbaycan Respublikası Prezidentinin aktlarının “Patent haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə” Azərbaycan Respublikasının Qanununa uyğunlaşdırılmasını üç ay müddətində hazırlayıb Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə təqdim etsin;

1.2. Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin normativ hüquqi aktlarının həmin qanuna uyğunlaşdırılmasını üç ay müddətində təmin edib Azərbay-

can Respublikasının Prezidentinə mə

“Üzümçülük və şərabçılıq haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə

Azərbaycan Respublikasının Qanunu

Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisi Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 94-cü maddəsinin I hissəsinin 11-ci bəndini rəhbər tutaraq qərara alır:
“Üzümçülük və şərabçılıq haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununun (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2002, № 1, maddə 3; 2003, № 1, maddə 15, № 12, I kitab, maddə 674; 2005, № 4, maddə 278; 2007, № 5, maddə 397, № 10, maddə 938; 2008, № 12, maddə 1044; 2013, № 11, maddə 1291; 2016, № 1, maddə 29; 2017,

№ 5, maddə 716, № 7, maddə 1264; 2018, № 6, maddə 1163) 14.16-cı maddəsinin ikinci cümləsində “müvafiq icra hakimiyyəti orqanında” sözləri “müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müayyən etdiyi orqanda (qurumda)” sözləri ilə əvəz edilsin.

İlham ƏLİYEV, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 19 fevral 2019-cu il

“Üzümçülük və şərabçılıq haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə” Azərbaycan Respublikasının 2019-cu il 19 fevral tarixli 1517-VQD nömrəli Qanununun tətbiqi haqqında

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Fərmanı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cü maddəsinin 19-cü bəndini rəhbər tutaraq, “Üzümçülük və şərabçılıq haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə” Azərbaycan Respublikasının 2019-cu il 19 fevral tarixli 1517-VQD nömrəli Qanununun qüvvəyə minməsi ilə əlaqədar həmin qanunun tətbiqini təmin etmək məqsədi ilə qərara alıram:
1. Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti:
1.1. Azərbaycan Respublikası qanunlarının və Azərbaycan Respublikası Prezidentinin aktlarının “Üzümçülük və şərabçılıq haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə” Azərbaycan Respublikasının Qanununa uyğunlaşdırılması ilə bağlı təkliflərini üç ay müddətində hazırlayıb Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə təqdim etsin;

1.2. Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin normativ hüquqi aktlarının həmin qanuna uyğunlaşdırılmasını üç ay müddətində təmin edib Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə məlumat versin;
1.3. mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarının normativ hüquqi aktlarının qanuna uyğunlaşdırılmasını nəzərdə tutulmuş və bunun icrasına barədə beş ay müddətində Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə məlumat versin;
1.4. həmin qanundan irəli gələn digər məsələləri həll etsin.
2. Müayyən edilsin ki:
2.1. “Üzümçülük və şərabçılıq haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununun 14.16-cı maddəsinin ikinci cümləsində nəzərdə tutulmuş müvafiq icra hakimiyyəti orqanının səlahiyyətlərini Azərbaycan Respublikasının Prezidenti həyata keçirir;

2.2. həmin qanunun 14.16-cı maddəsinin ikinci cümləsində “qurum” dedikdə “Azərbaycan Respublikasının Əqli Mülkiyyət Agentliyi” nəzərdə tutulur.
3. Azərbaycan Respublikasının Ədliyyə Nazirliyi mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarının normativ hüquqi aktlarının və normativ xarakterli aktların “Üzümçülük və şərabçılıq haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə” Azərbaycan Respublikasının Qanununa uyğunlaşdırılmasını təmin edib Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabinetinə məlumat versin.

İlham ƏLİYEV, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 5 aprel 2019-cu il

Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti

№ 150 QƏRAR Bakı şəhəri, 5 aprel 2019-cu il

Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2017-ci il 17 noyabr tarixli 500 nömrəli Qərarı ilə təsdiq edilmiş “Azərbaycan Respublikasının xarici iqtisadi fəaliyyətinin mal nomenklaturası, idxal gömrük rüsumlarının dərəcələri və ixrac gömrük rüsumlarının dərəcələri”ndə dəyişikliklər edilməsi barədə

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 119-cü maddəsinin səkkizinci abzasını rəhbər tutaraq Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti QƏRAR ALIR:
1. Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2017-ci il 17 noyabr tarixli 500 nömrəli Qərarı (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2017, № 11, maddə 2164; 2018, № 3, maddə 586, № 9, maddə 1904, № 10, maddə 2169, № 11, maddə 2427; Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2019-cu il 10 yanvar tarixli 4 nömrəli və 5 fevral tarixli 34 nömrəli qərarları) ilə təsdiq edilmiş “Azərbaycan Respublikasının xarici iqtisadi fəaliyyətinin mal nomenklaturası, idxal gömrük rüsumlarının dərəcələri və ixrac gömrük rüsumlarının dərəcələri”ndə aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

1.1. 0701 10 000 1 alt yarımövqeyinə aid sətir “Tarif dərəcəsi (gömrük dəyərində görə %-lə və ya ölçü vahidinə görə ABS dolları ilə)” sütununda “0” rəqəmi “0 (30.04.2019-cu il tarixinədək 1 kq - 1,0 ABS dolları)” sözləri ilə və 0701 10 000 9, 0701 90 100 0, 0701 90 500 0, 0701 90 900 0 alt yarımövqələrinə aid sətirlərin “Tarif dərəcəsi (gömrük dəyərində görə %-lə və ya ölçü vahidinə görə ABS dolları ilə)” sütununda “15” rəqəmi “15 (30.04.2019-cu il tarixinədək 1 kq - 1,0 ABS dolları)” sözləri ilə əvəz edilsin;
1.2. 0703 10 190 0, 0703 10 900 0 alt yarımövqələrinə aid sətirlərin “Tarif dərəcəsi (gömrük dəyərində görə %-lə və ya ölçü vahidinə görə ABS dolları ilə)” sütununda (15.12.2019-cu il tarixinədək 1 kq - 0,6 ABS dolları) sözləri (31.05.2019-cu il tarixinədək 1 kq - 2,0 ABS dolları)” sözləri ilə və 0704 90 100 0,

0704 90 900 0 alt yarımövqələrinə aid sətirlərin “Tarif dərəcəsi (gömrük dəyərində görə %-lə və ya ölçü vahidinə görə ABS dolları ilə)” sütununda “15” rəqəmi “15 (31.05.2019-cu il tarixinədək 1 kq - 2,0 ABS dolları)” sözləri ilə əvəz edilsin.
1.3. “QRUP 07”nin cədvəlində sonrakı aşağıdakı məzmununda “Qeyd” əlavə edilsin:
“Qeyd. Bu mal qrupuna daxil olan alt yarımövqələrinin 4-cü sütununda qeyd edilmiş ulduz işarəsi ixrac gömrük rüsumlarının dərəcələrini göstərir.
2. Bu qərarın 1.1-ci bəndi 2019-cu il aprelin 30-dək, 1.2-ci və 1.3-cü bəndləri 2019-cu il mayın 31-dək qüvvədədir.
Novruz MƏMMƏDOV, Azərbaycan Respublikasının Baş naziri

Dövlət Sərhəd Xidmətinin Xüsusi Məktəbinə kursant qəbulu ilə bağlı imtahan keçirilib

Aprelin 6-da Dövlət Sərhəd Xidmətinin (DSX) Xüsusi Məktəbinin V sinfinə 2019-2020-ci tədris ili üçün kursant qəbulu ilə bağlı şəhərdən imtahan keçirilib. AZƏRTAC xəbər verir ki, “Sərhədçi” idman Olimpiya Mərkəzində keçirilən imtahanda 48 yer üçün 1227 uşaq imtahan verib. Bu da məktəblərimizdə hər bənövşəyə və sərhədçi peşəsinə marağın artmasından xəbər verir.
Tam şəffaf və əşkarlıq şəraitində keçən imtahan Azərbaycan dili və riyaziyyat fənləri üzrə test üsulu ilə aparılıb. İmtahanın gedişini Dövlət Sərhəd Xidmətinin rəisi, general-polkovnik Elçin Quliyev və şagirdlərin valideynləri də izləyiblər.
Dövlət Sərhəd Xidmətinin Aparat rəhbəri, general-mayor Elçin İbrahimov jurnalistlərə müsahibəsində bildirdi ki, Xüsusi Məktəbdə təhsil almaq üçün 1227 nəfər müraciət edib. Məktəbdə kursant yerinin sayı 48-dir. Göründüyü kimi, konkurs bir yer üçün 26 nəfərdir. Bu rəqəmlər DSX-nin Xüsusi Məktəbinin nüfuzunun artmasının göstəricisidir. Bu nüfuzun arxasında Dövlət Sərhəd Xidmətinin Xüsusi Məktəbinin 2011-ci ilin oktyabrında Heydər Əliyev Fondu tərəfindən əsaslı təmir edildikdən, zəruri tədris bazası ilə təchiz olunduqdan sonra DSX-nin balansına verilməsi və həmin il oktyabrın 18-də açılış mərasimində Azərbaycan Respublikasının Birinci vitse-prezidenti, Heydər Əliyev Fondunun prezidenti Mehriban xanım Əliyevanın iştirak etməsi olub.
E.İbrahimov deyir ki, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Silahlı Qüvvələrin Ali Baş Komandanı İlham Əliyevin 2014-cü il 22 may tarixli Fərmanı ilə məktəbə xüsusi təyinatlı təhsil müəssisəsi statusu verilib. “Azərbaycan Respublikasının Dövlət Sərhəd Xidmətinin Xüsusi Məktəbinin Nizamnəməsi”nə əsasən, Dövlət Sərhəd Xidmətinin Xüsusi Məktəbinin vəzifəsi - kursantların maraqlarını və potensial imkanlarını, fərdi xüsusiyyətlərini nəzərə alaraq, onların zəruri biliklərə və həyat bacarıqlarına yiyələnmələrini, milli-mənəvi dəyərlərə malik, sağlam, vətənpərvər, müasir dünya görüşlü şəxsiyyət kimi formalaşmalarına,

Dövlət Sərhəd Xidmətinin Akademiyası üçün hazırlanmalarını təmin etməkdir. Bu məktəbin yaranması, 2007-ci ildə DSX Akademiyasının təsis edilməsi və fəaliyyətə başlaması nəticəsində Dövlət Sərhəd Xidmətinə mükməllər hərbi təhsil sistemi formalaşmış. Kursantlar Xüsusi Məktəbdə yeddillik təhsil aldıqdan sonra DSX Akademiyasında dörd il təhsil alırlar. Bundan sonra onlar leytenant hərbi rütbəsi alaraq dövlət sərhədində xidməti-döyüş fəaliyyətinə başlayırlar. Bir müddədən sonra onlar növbəti təhsil pilləsinə - akademik kurslara cəlb olunur və ikillik təhsildən sonra DSX-nin peşəkar zabit korpusunun tərkib hissəsi kimi öz fəaliyyətlərini davam etdirirlər.
İmtahanda 12 yaşadək uşaqların iştirak etdiklərini dəyən general-mayor bildirir: “Orta məktəbin 4-cü sinfini bitirən şagirdlərdən Xüsusi Məktəbə qəbul olunanlar bu ilin sentyabrından 1-ci kursda, yəni, 5-ci sinifdə təhsilə başlayacaqlar. Əsas məqamlardan biri də ondan ibarətdir ki, ötən il martın 5-də Dövlət Sərhəd Xidmətinin Xüsusi Məktəbinin Heydər Əliyev Fondunun təşəbbüsü ilə inşa olunan yeni korpusunun açılış mərasimində iştirak edən Birinci vitse-prezident, Heydər Əliyev Fondunun prezidenti Mehriban xanım Əliyevə kursantların və yaşayışı üçün yaradılmış şəraitlə tanış olub, tapşırıq və tövsiyələrini verib. Bizim də vəzifəmiz Xüsusi Məktəbin fəaliyyətini gündəngünə inkişaf etdirmək, onun zəruri peşədaşları imkanlarını, maddi-texniki baza-

sını daha da genişləndirməkdən ibarətdir. İlk dəfədir ki, bu cür imtahan keçirilib. Valideynlərin övladlarının imtahan prosesini şəxssən müşahidə etmələrinin əsas məqsədi odur ki, onlar imtahanın tam şəffaf keçirilməsində şəhid olsunlar. İmtahanda hər biri 5 balla qiymətləndirilib 60 sual verilib. Ən yüksək bal toplayan 48 nəfər bu ilin sentyabrından DSX-nin Xüsusi Məktəbinin birinci kursunda təhsilə başlayacaqlar. İkinci mərhələdə isə onların ailələri ilə bağlı öyrənmə tədbirləri keçiriləcək, tibbi yoxlanış aparılacaq. İmtahandan cavabları qısa müddətdə elan ediləcək. Valideynlərin hər hansı müraciətini, suallarını cavablandırılması üçün xüsusi komissiya təşkil olunub. Bütün müraciətlərə dərhal baxılacaq və yerində qərar qəbul olunacaq. Təcrübə göstərir ki, DSX Xüsusi Məktəbinə müraciətə gələn sayı əhəmiyyətli dərəcədə artır. Güman edirik ki, DSX-nin zabit heyəti ilə kompleksləşdirilməsi ehtiyacı nəzərə alınaraq məktəbdə yerlərin sayı artırılacaq”.
Xatırladaq ki, məktəbə qəbulla əlaqədar sənədlərin qəbulu bu il fevralın 15-dək həyata keçirilib.
DSX Xüsusi Məktəbinin fəaliyyətə başlaması ilə Azərbaycan Respublikasının sərhəd təhlükəsizliyini təmin edəcək ixtisaslı zabit kadrların hazırlanması üçün 11 illik, bundan sonra isə zabitlərin ixtisas artımına üçün ikillik akademik kurslardan ibarət təhsil dövrünü ehatə edən mükməllər hərbi tədris sistemi formalaşdırılıb.

Prezident İlham Əliyevin həyata keçirdiyi islahatlar ilk növbədə vətəndaşların maraqlarına xidmət edir

Aprelin 6-da Sabirabad şəhərində Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə sosial sahədə uğurla reallaşdırılan islahatlara həsr olunmuş regional müşavirə keçirilib. Azərbaycan Respublikası Baş nazirinin müavini, Yeni Azərbaycan Partiyası sədrinin müavini-icra katibi Əli Əhmədov və Milli Məclisin bir qrup deputatı müşavirədə iştirak edib.
AZƏRTAC xəbər verir ki, Baş nazirin müavini, Yeni Azərbaycan Partiyası sədrinin müavini-icra katibi Əli Əhmədovun rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyəti əvvəlcə Sabirabad şəhərində ümummilli lider Heydər Əliyevin abidəsinə ziyarət edib, önünə gül dəstəsi qoyublar.
Müşavirədə Yeni Azərbaycan Partiyasının Mil-Muğan bölgəsi üzrə rayon təşkilatlarının fəalları, eləcə də Sabirabad rayon ictimaiyyətinin nümayəndələri iştirak ediblər.
YAP siyasi şöbəsinin üzvü, Sabirabad Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı Nazim İsmayilov müşavirəni açaraq ölkəmizdə aparılan uğurlu sosial-iqtisadi islahatlardan danışdı.
Müşavirədə çıxış edən Baş nazirin müavini, Yeni Azərbaycan Partiyası sədrinin müavini-icra katibi Əli Əhmədov Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə sosial sahədə çox uğurla həyata keçirilən, ilk növbədə ölkə vətəndaşının mənafeyinin və hüquqlarının üstünlüyünü hədəf seçmiş islahatlardan söz açdı. Baş nazirin müavini qeyd edib ki, Prezident İlham Əliyev tərəfindən 2019-cu ildə əhəmiyyətli rifah halının yaxşılaşdırılması istiqamətində atılan addımlar nəticəsində ölkəmizdə təqaüdlərin 116 manatdan 160 manata, yəni 38 faiz artması nəticəsində 300 min vətəndaşın həyatında müsbətə doğru dəyişiklik baş verib: “Eyni zamanda, bu və ya digər xarakterli müavinətlər, güzəştə alan vətəndaşlar sayı etibarilə ciddi şəkildə çoxalıb. Bütcdə vəsaitlərinin ciddi şəkildə artımı nəticəsində Azərbaycan əhəlisinin əhəmiyyətli

kəsimi, xüsusilə aztəminatlı hissəsinin həyat səviyyəsinin yaxşılaşdırılması ilə əlaqədar çox ciddi işlər həyata keçirilib. Hesab edirik ki, görülməli işlər sosial problemlərin həlli istiqamətində Azərbaycanda çox ciddi addımların atılmasından xəbər verir”.
Qeyd olunub ki, dövlət başçısının rəhbərliyi ilə uğurla həyata keçirilən davamlı islahatlar ilk növbədə vətəndaşların maraqlarına xidmət edir. Baş nazirin müavini həyata keçirilən dövlət proqramlarından, bölgələrdə və Bakı şəhərində reallaşan böyük infrastruktur layihələrinin əhəmiyyətindən bəhs edərək bildirdi ki, bu gün Azərbaycan vətəndaşının sosial təminatı əhəmiyyətli dərəcədə yüksəlib, insanların sosial-rifah halı müqayisəolunmaz dərəcədə dəyişib, bütün bunlarla paralel olaraq Azərbaycanın imkanı yaxşılaşdırılması istiqamətində atılan addımlar nəticəsində ölkəmizdə təqaüdlərin 116 manatdan 160 manata, yəni 38 faiz artması nəticəsində 300 min vətəndaşın həyatında müsbətə doğru dəyişiklik baş verib: “Eyni zamanda, bu və ya digər xarakterli müavinətlər, güzəştə alan vətəndaşlar sayı etibarilə ciddi şəkildə çoxalıb. Bütcdə vəsaitlərinin ciddi şəkildə artımı nəticəsində Azərbaycan əhəlisinin əhəmiyyətli

min etdiyini və ölkəmizin əmin-amanlıq, sabitlik, təhlükəsizlik şəraitində yaşadığını bildirir. Qeyd olunub ki, Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə həyata keçirilən sosial islahatlar məqsədyönlü dövlət siyasətinin mühüm tərkib hissəsidir.
Əli Əhmədov deyib: “Təbii ki, insanların sosial həyatının yaxşılaşdırılması, həyat səviyyəsinin artırılmasının vacib istiqamətlərindən biri insanların işlə təmin edilməsidir. Sabirabadda da bu istiqamədə çox böyük işlər görülür, bütövlükdə Azərbaycanda son 15 il ərzində insanların işlə təmin olunması istiqamətində əhəmiyyətli addımlar atılıb. İki milyona yaxın yeni iş yerinin yaradılması Azərbaycan Prezidentinin atdığı ən ciddi sosial addımdır. İnsanların həyatının yaxşılaşdırılması Azərbaycan dövlətinin, ölkə Prezidentinin həyata keçirdiyi stratejiyinin əsasını təşkil edir”.
Çıxışlarda Milli Məclisin deputatı Əhliman Əmiraslanov, YAP İmişli rayon təşkilatının sədri Səfa Ağayev, YAP Saatlı rayon təşkilatının sədri Lütəli Şixəliyev, YAP Beyləqan rayon təşkilatının sədri Rəfail Pətiyev, YAP Füzuli rayon təşkilatının sədri Almaz Həşimova və YAP Salyan rayon təşkilatının sədri Rəşad Cəbrayilov mövzu ilə bağlı çıxış ediblər.

Təlimlər genişmiqyaslı hücum əməliyyatlarının keçirilməsi məqsədinə xidmət etməlidir

Aprelin 6-da Mərkəzi Komanda Məntəqəsində müdafiə naziri, general-polkovnik Zakir Həsənovun rəhbərliyi ilə xidməti müşavirə keçirilib. Müdafiə Nazirliyinin mətbuat xidmətinin AZƏRTAC-a bildirdikləri ki, müdafiə nazirinin müavinləri, qoşun növləri komandanları, nazirliyin baş idarə, idarə və xidmət rəisləri, birlik komandirlərinin iştirakı ilə keçirilən müşavirəyə videobağlantı vasitəsilə birləşmə komandirləri və digər məsul zabitlər də cəlb olunub.
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Silahlı Qüvvələrin Ali Baş Komandanı İlham Əliyevin hərbi hissələrin səfərlərini və Aprel döyüşlərinin nəticələri ilə bağlı səsəndirdiyi fikirləri xatırladan müdafiə naziri ordu qarşısında qoyulan son tapşırıqları iştirakçıların diqqətinə çatdırıb.
Müdafiə naziri döyüş hazırlığı planına uyğun olaraq xüsusilə gecə vaxtı, döyüş şəraitinə, real əraziyə uyğun keçirilən təlim və məşqlərin intensivliyinin artırılması, şəxsi heyətin döyüş hazırlığı səviyyəsinin, bölmələrin döyüş qabiliyyətinin yüksəldilməsi, birlik və birləşmələrin silah, döyüş və

xüsusi texnikasının yay mövsümündə istismar rejiminə keçidində hazırlığın təşkili, eləcə də hərbi xidmətə başa vurmaş müddətli həqiqi hərbi xidmət hərbi qulluqçularının ehtiyatı bura xidmətə və hərbi xidmətə çağırılması gənc əsgərlərin qəbulunun müntəzəkil qaydada həyata keçirilməsi ilə bağlı müvafiq vəzifəli şəxslərə tapşırıqlar verib.
Ermənistandan hərbi-siyasi rəhbərliyin son zamanlar səsəndirdiyi məsuliyyətsiz çıxışlara toxunan general-polkovnik Zakir Həsənov bunun cəbhə xəttində ger-

ginliyin artmasına səbəb olacağını qeyd edib. Nazir plana uyğun olaraq keçirilən bütün təlimlərin genişmiqyaslı hücum əməliyyatlarının aparılması məqsədinə xidmət etdiyini bildirib. Zakir Həsənov bütün səviyyələrdən olan komandir və reis heyətinə düşmənin fəaliyyətinin dair müshahidə edilməsi, hərəkətinin nəzərdə saxlanılması, onun tövrədə biləcəyi istənilən tərribatə qətiyyətlə cavab vermələri və hər an fəal döyüş əməliyyatlarının başlanmasına hazır olmaları barədə konkret göstərişlər verib.

Ötən il Azərbaycanla Çin arasında ticarət dövriyyəsi 1,3 milyard dollardan çox olub

Keçən il Azərbaycan ilə Çin arasında ticarət dövriyyəsi 1,3 milyard ABS dollarından çox olub. Bu isə Çinin Cənubi Qafqaz ölkələri ilə olan ümumi ticarət dövriyyəsinin 43 faizini təşkil edir.
İqtisadiyyat Nazirliyinin mətbuat xidmətinin AZƏRTAC-a bildirdikləri ki, bu barədə iqtisadiyyat naziri, Azərbaycan-Çin Hökumətlərarası Ticarət-İqtisadi Əməkdaşlıq Komissiyasının həmsədri Şahin Mustafayev Çin Xalq Respublikasının Xarici İşlər Nazirliyi yanında Xarici Siyasət üzrə Məşvərət Qrupunun üzvü Cou Syaopeyin rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyəti ilə görüşdə deyib.
Nazir diqqətə çatdırıb ki, Azərbaycan və Çin dövlət başçılarının siyasi iradəsi və dostluq münasibətləri ölkələrimiz arasında qarşılıqlı əlaqələrin inkişafı üçün əlverişli zəmin yaradır: “2015-ci ildə Prezident İlham Əliyevin Çinə dövlət səfəri əlaqələrin inkişafında yeni mərhələnin əsasını qoyub. Səfər zamanı aparılan danışıqlar, əldə olunan mühüm razılaşmalar, imzalanmış sənədlər, o cümlədən dostluq münasibətlərinin, əməkdaşlığın daha da inkişaf etdirilməsi və dərinləşdirilməsi haqqında Birgə Bəyannamə, “İpək Yolu İqtisadi Kəməri”nin yaradılmasının birgə təşviqinə dair Anlaşma Memorandumu ölkələrimiz arasında müxtəlif sahələrdə əməkdaşlığın genişlənməsinə də xüsusi əhəmiyyət kəsb edib.
“Bu ilin yanvarında Davosda Dünya İqtisadi Forumu çərçivəsində “Bir kəmə, bir yol” təşəbbüsünün inkişaf etdirilməsi: Çinin trilyon dollarlıq baxış” mövzusunda keçirilən sessiyada Prezident İlham Əliyev Azərbaycanın Şərq-Qərb neqliyyat dəhlizi təşəbbüsünün fəal üzvü olduğunu, ölkəmizin Çin hökumətinin “Bir kəmə, bir yol” təşəbbüsünün dəstəklədiyini bildirdi”, - deyə nazir əlavə edib.
Ş.Mustafayev qeyd edib ki, Azərbaycanın Cənubi Qafqazda əsas ticarət tərəfdaşdır. 2018-ci ildə iki ölkə arasında ticarət dövriyyəsi 1,3 milyard ABS dollarından çox olub. Bu isə Çinin Cənubi Qafqaz ölkələri ilə olan ümumi ticarət dövriyyəsinin 43 faizini təşkil edir: “Hazırda da Azərbaycanın Çinə ticarət dövriyyəsinə

müsbət dinamika müşahidə olunur. Bununla belə, ticarət əlaqələrinin daha da genişləndirilməsi üçün potensial böyükdür və bu potensialın reallaşdırılması istiqamətində Azərbaycan tərəfindən ardıcıl tədbirlər görülür. Belə ki, Azərbaycanın Çindəki səfirliyində ticarət nümayəndəsi fəaliyyət göstərir, eləcə də ötən dövrdə Çinin Urumçi, Şanxay və Luçou şəhərlərində Azərbaycanın ticarət və sərəhələri açılıb, Honkonq, Quancou, Urumçi, Şanxay və Pekin şəhərlərinə ixrac missiyaları təşkil edilib. Keçirilmiş biznes forumları, Azərbaycan şirkətlərinin Çinə təşkil olunan beynəlxalq sərgilərdə fəal iştirakı və digər tədbirlər ticarət-iqtisadi əlaqələrin inkişafında əhəmiyyətli rol oynayıb. Eyni zamanda, Çin tərəfindən həyata keçirilən idxala dəstək siyasəti Azərbaycanın yüksəkəfiyyətli məhsulların Çinə bazarına təklif olunması üçün əlverişli şərait yaradır”.
“Azərbaycanda 120-dək Çin kapitalı şirkət qeydiyyatda alınıb. Ötən dövr ərzində Azərbaycan tərəfindən Çinə 1,7 milyard dollar, Çindən isə Azərbaycana 800 milyon dollardan çox investisiya yatırılıb. Ölkəmizdə dövlət vəsaitli hesabına icra edilən 600 milyon dollarlıq layihələrdə Çin şirkətləri iştirak edib”, - deyə Ş.Mustafayev bildirdi.
Maliyyə sahəsində əməkdaşlığın önəmini vurğulayan iqtisadiyyat naziri Azərbaycanın 2016-cı ildə Asiya infrastruktur investisiya Bankına üzv olduğunu, bankın TANAP layihəsinə 600 milyon dollar kredit ayrdığını, Çinin TANAP layihəsinin reallaşdırılmasına rəhbərlik etdiyini vurğulayıb.
Azərbaycanın siyasi və iqtisadi baxımdan sabit ölkə və etibarlı tərəfdaş olduğunu vurğulayan Ş.Mustafayev ölkəmizdə biznes mühitinin davamlı olaraq yaxşılaşdırılması istiqamətində həyata keçirilən sistemli və ardıcıl islahatlar, qeyri-neft sektorunun inkişafı üçün görülən işlər barədə məlumat verib.
Qarşılıqlı iqtisadi-ticarət əlaqələrinin prioritet istiqamətlərindən birinin neqliyyat-tranzit sahəsində olduğunu vurğulayan nazir diqqətə çatdırıb ki, Çinin “Bir kəmə, bir yol” strategiyasını dəstəkləyən ilk ölkə-

lərdən olan Azərbaycan həm də bu təşəbbüsün reallaşdırılmasında fəal iştirakçıdır. Çinin “Bir kəmə, bir yol” təşəbbüsü çərçivəsində Transxəzər Beynəlxalq Neqliyyat Marşrutunun potensialından istifadə olunması iqtisadi sahədə, xüsusilə investisiya, ticarət, tranzit və sair sahələrdə əməkdaşlıq üçün geniş imkanlar açır.
Ş.Mustafayev Transxəzər Beynəlxalq Neqliyyat Marşrutunun üstünlüklərini, Azərbaycanın marşrutun inkişaf etdirilməsində göstərdiyi işləri, müasir infrastrukturun yaradıldığını diqqətə çatdırıb. Qeyd edib ki, Çindən Avropaya və əks istiqamətdə yüklinin daşınmasında Azərbaycan neqliyyat-lojistika potensialından istifadə edilməsi səmərəli olmaqla yanaşı, ölkələrimiz arasında əməkdaşlığa önəmli töhfə verəcək.
Turizm sahəsində əməkdaşlığın inkişaf etdiyini diqqətə çatdıran nazir bu il martın əvvəlində Azərbaycan Respublikasına çinli turistlərin qrup halında səfərlərinin sədələşdirilməsi haqqında Anlaşma Memorandumunun imzalandığını xatırladıb, Çin vətəndaşlarının “ASAN Viza” sistemindən istifadə etdiyini, çinli turistlərin Azərbaycan marağının artdığını, ötən il 16 minədək çinli turistin Azərbaycan səfər etdiyini qeyd edib.
Çin Xalq Respublikasının Xarici İşlər Nazirliyi yanında Xarici Siyasət üzrə Məşvərət Qrupunun üzvü C.Syaopey Məşvərət Qrupu barədə məlumat verərək, Azərbaycanın regionda mühüm mövqeyini nəzərə alaraq məhz Cənubi Qafqazda əsas ticarət tərəfdaşı Azərbaycanı seçdiklərini vurğulayıb. O, Azərbaycan Prezidentinin Çinə əməkdaşlığa böyük diqqət göstərməsinin mühüm əhəmiyyət kəsb etdiyini, ölkəmizin Azərbaycanla əlaqələrin inkişafında maraqlı olduğunu bildirdi, müxtəlif sahələrdə qarşılıqlı əməkdaşlığın inkişaf perspektivləri barədə fikirlərini bölüşüb.
Göründüyü qədər iqtisadi-ticarət, infrastruktur, maliyyə, investisiya, turizm, humanitar və digər sahələrdə əməkdaşlıq üçün geniş imkanların olduğu bildirilib, qarşılıqlı əlaqələrin genişləndirilməsi imkanları müzakirə olunub.

Akademik Ramiz Mehdiyevın dəyərli tədqiqatı xanlıqlar dövrünə obyektiv baxışın formalaşmasına təkan verəcək

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Dövlət İdarəçilik Akademiyasında (DİA) Prezident Administrasiyasının rəhbəri, akademik Ramiz Mehdiyevın "Tariximiz xanlıqlar dövrünün siyasi irsi sənədlər işığında" kitabının müzakirəsi keçirilib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, tədbiri açan DİA-nın rektoru, akademik Urxan Ələkbərov akademik Ramiz Mehdiyevın kitabında Azərbaycan tarixinin mühüm mərhələlərindən birini təşkil edən xanlıqlar dövrünün ilk dəfədir siyasi və tarixi aspektlərdən yeni kontekstdə işıqlandırıldığını qeyd edib.

Rektor Urxan Ələkbərov bildirdi ki, akademik Ramiz Mehdiyevın bu kitabı Azərbaycan tarixinin ən ağırlı və həssas mərhələlərindən sayılan xanlıqlar dövrünün indiyədək tarixşünaslığımızda məlum olmayan siyasi sənədlərin aşkarlanması əsasında araşdırılması əsasında reallaşdırdığı elmi əsərdir. Orijinal sənədlərin daxil edildiyi toplu xanlıqlar dövrünün siyasi və tarixi təhlilində həsr olunan sanballı elmi tədqiqatdır. Akademik Ramiz Mehdiyev xanlıqlar dövrünün indiyədək ciddi elmi mübahisələrin predmeti olan bir sıra mühüm problemlərinə, hadisə və şəxsiyyətlərə faktlar və etibarlı elmi mənbələr, arxiv sənədləri əsasında münasibət bildirir.

Rektor vurğulayıb ki, əsər dövlət idarəçiliyi sahəsində mütəxəssislərin hazırlanması üçün də çox faydalıdır və bu səbəbdən müzakirənin keçirilməsi olduca əhəmiyyətlidir.

Kitab haqqında ətraflı məlumat verən DİA-nın I prorektoru, professor Əlikram Abdullayev qeyd edib ki, bu kitab tarixi əsər olduğu bəzəddə də sosial-fəlsəfi, politoloji əsər kimi öyrənilə bilər və öyrənilməlidir.

AMEA-nın Tarix İnstitutunun şöbə müdiri, tarix elmləri doktoru, professor Kərim Şü-

kürov akademik Ramiz Mehdiyevın tədqiqat aparmaqla yanaşı, tədqiqatçılara bir istiqamət göstərdiyini deyib. "Tariximiz xanlıqlar dövrünün siyasi irsi sənədlər işığında" kitabını Azərbaycan tarixinin fəlsəfinin öyrənilməsi baxımından yüksək qiymətləndirib.

DİA-nın Siyasi İdarəetmə fakültəsinin dekani, siyasi elmlər doktoru, professor Elçin Əhmədov bildirdi ki, 22 orijinal sənədin daxil edildiyi dəyərli nəşr xanlıqlar dövrünün siyasi və tarixi araşdırılmasına həsr olunan sanballı tədqiqat işi olmaqla yanaşı, həm tarixçilər, həm də Azərbaycan tarixi ilə məşğul olan mütəxəssislər üçün bir mənbə kimi böyük əhəmiyyət kəsb edir. Kitabda müxtəlif tarixi mənbə və ədəbiyyatdan geniş istifadə edilib, məsələn, türkiyəli tarixçi F.Şümr, iranşünas və şərqşünas alimlər M.S.İvanov, K.E.Bosvort, Y.Krımiski və başqalarının xanlıqlar dövrünün hadisələri ilə bağ-

lı maraqlı fikirlərinə istinad edilir. "Akademik Ramiz Mehdiyev haqlı olaraq diqqətə çatdırır ki, tarix ondan zəruri dərslər çıxarılmadıqı təqdirdə daha amansızlıqla təkrar olunur. Əsərdə xanlıqlar dövrünün hadisələrinin müasir dövrlə əlaqələndirilməsi diqqəti xüsusilə cəlb edir. Akademik bu qənaətə gəlir ki, Azərbaycan xanlıqlar vaxtında birləşib ümumi düşməne qarşı vahid cəhdədən çıxış edə bilsəydilər, torpaqlarımızın bu qədər asanlıqla və qısa zamanda işğal da mümkün olmazdı", - deyir Elçin Əhmədov vurğulayıb.

Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universitetinin İctimai elmlər kafedrasının müdiri, tarix elmləri doktoru, professor Camal Mustafayev, DİA-nın Tarix kafedrasının müdiri, dosent Firdovsiyyə Əhmədova, kafedranın professoru Musa Quliyev və başqaları qeyd ediblər ki, akademik Ramiz Mehdiyevın tədqiqatları, dərin məntiqə söykənən fikir və mülahizələri, dəyərli tövsiyələri, həmçinin təqdim etdiyi qiymətli sənədlər xanlıqlar dövrünə aid bir çox yanlış yanaşmaları aradan qaldırmağa imkan yaradacaq. Bununla yanaşı, Azərbaycan tarixşünaslığında, ictimai fikrində məsələləri münasibətdə daha sistemli və obyektiv baxışın formalaşmasına təkan verəcək. Eyni zamanda, akademik dairələrin müraciət edəcəyi və tədris proqramlarına daxil ediləcək önəmli mənbələrdən biri olacaq.

Azərbaycanın 10 milyonuncu sakini doğulub

2019-cu il aprelin 6-da saat 03:30-da Bakı şəhərində ölkənin 10 milyonuncu sakini doğulub.

AZƏRTAC Səhiyyə Nazirliyinə və Dövlət Statistika Komitəsinə istinadla xəbər verir ki, Azərbaycan Respublikasının vətəndaşları Rauf Həsənovun və Nigar Ocaqovanın ailəsində doğulan qız uşağının çəkisi 3,6 kiloqram, boyu 52 santimetrdir.

Aprelin 6-da Heydər Əliyev Mərkəzində "CEO" şirkəti (ceo.az), Famtram.az ailə portalı, Edutainment.az təhsil strukturunun təşkilatlığı ilə fərqli inkişaf xüsusiyyətləri olan uşaqlara həsr olunan I-cı "Fərqli Fərdlər" konqresi keçirilib. AZƏRTAC xəbər verir ki, konqresin məqsədi ictimaiyyətin diqqətini fərqli xüsusiyyətləri olan uşaqların inkişafına və təlim-tərbiyəsinə yönəldərək valideynlər, mütəxəssislər və pedaqoqlar arasında dialoq qurmaq və inklüziv cəmiyyətin dövlət tərəfindən müəyyən edilmiş inkişaf təməyini dəstəkləməkdir.

Konqresdə çıxış edən Ailə, Qadın və Uşaq Problemləri üzrə Dövlət Komitəsinin sədri Hicran Hüseynova uşaq hüquqlarının qorunmasının dövlət siyasətinin prioritet istiqamətlərindən biri olduğunu qeyd edib və görülən işlərdən danışıb: "Ölkə başçısının apardığı uğurlu siyasətin nəticəsi olaraq uşaq hüquqlarının müdafiəsi sahəsində əsaslı nailiyyətlər əldə olunub. Ölkəmizdə uşaq hüquqlarının qorunması üçün güclü qanunvericilik bazası mövcuddur. Azərbaycan da hər bir uşağa bərabər imkanlar yaradılması, təhsil, tibb, istirahət və digər xidmətlərin daha əlçatan olması üçün ciddi islahatlar aparılır. Dövlət tərəfindən xüsusi qayğıya ehtiyacı olan və 16 yaşadək illiyyəti olanlara sosial müavinətlər verilir. Artıq 4 ildir ki, autizmlil uşaqlara sosial müavinət təyin edilib. Azərbaycan Respublikasının Birinci vitse-

Azərbaycanda hər bir uşağa bərabər imkanların yaradılması üçün ciddi islahatlar aparılır

prezidenti, Heydər Əliyev Fondunun prezidenti Mehriban Əliyevanın uşaqların hərtərəfli inkişafı üçün gördüyü işləri xüsusilə qeyd etmək lazımdır. Bütün uşaqlar üçün, əsasən də xüsusi qayğıya ehtiyacı olan, ailələrini itirmiş az yaşlılar, münasibətdən zərər çəkmiş bölgələrdə yaşayanların müdafiəsi ilə bağlı müxtəlif layihələr həyata keçirilib. Uşaq hüquqlarının müdafiəsi üzrə ciddi nəzərdə və monitorinq mexanizmi də yaradılıb ki, bu da müvafiq dövlət qurumlarının uşaqlara dair məsələləri daha çox diqqətdə saxlamalarına səbəb olub. Həmçinin uşaq hüquqlarının həyata keçirilməsinə dair elektron məlumat bankı yaradılıb, bütün rayonlarda uşaqlara qarşı zorakılıq faktlarının aşkarlanması üçün monitorinq qrupları fəaliyyət göstərir.

İcbari Tibbi Sığorta üzrə Dövlət Agentliyinin İdarə Heyətinin sədri Zaur Əliyev ölkəmizdə xüsusi qayğıya ehtiyacı olan uşaqlara qayğı ilə yanaşıldığını, problemlərinin həlli istiqamətində zəruri addımlar atıldığını bildirdi: "Dövlətimiz uşaqların sağlam inkişafı üçün daim müvafiq tədbirlər görür. Bu baxımdan ötən ilin sonlarında "Tibbi sığorta haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununun xüsusi vurğulanması istərdim. Qanuna əsasən, Azərbaycan vətəndaşları olan 18 yaşınadək şəxslər, ərəzi poliklinikalarında və qadın məsləhətxanalarında qeydiyyat-

dan keçmiş hamilələr icbari tibbi sığorta haqqından azad edilirlər. Onlar üçün müəyyən edilmiş illik tibbi sığorta haqqı - 120 manat dövlət büdcəsi hesabına ödəniləcək. İcbari tibbi sığortanın tətbiq edildiyi ərazilərdə yaşayanların 27 faizini uşaqlar təşkil edir. Onlar icbari tibbi sığortanın bəzi zərfinə daxil olan 1829 tibbi xidmətdən ödənişsiz istifadə hüququna malikdirlər. Pilot layihə müddətində agentlik Mingəçevir şəhəri, Ağdaş və Yevlax rayonlarında rəsmi qeydiyyatdan olan və anadangəlmə ürək qüsurlu ilə doğulan 37 uşağın emeliyyatı olmasına təmin edilib.

Təhsil nazirinin müavini İdris İsayev çıxış edərək sağlam inkişaf imkanları məhdud uşaqların təh-

7 aprel Ümumdünya Sağlamlıq Günüdür

Dünyanın "1 nömrəli xəstəliyi" Azərbaycanda artıq ölümə səbəb deyil

Sağlamlıq insanın həyatdakı vacib qazancı, ömrü rəvənləndirən ən gözəl nemətdir. Atalarımız da sağlamlığı ən böyük sarvat adlandırmışlar. İnsanın sağlamlığı öz əlindədir və xüsusən yaşa dolduqca bu barədə daha çox fikirləşməyə başlayırıq. Əlbəttə, nə qədər sağlamlığımız qeydində özümüz qalsaq da, bu prosedə tibbin və həkimlərin rolu müqayisələnməzdir.

7 aprel Ümumdünya Sağlamlıq Günü ərəfəsində ölkəmizin tanınmış ürək-damar cərrahı, tibb elmləri doktoru Rəşad Mahmudovla həmsöhbət olduq. Onun sözlərinə görə, statistika əsasən, inkişaf etmiş, yüksək və orta gəlirli ölkələrdə ürək-damar xəstəlikləri ölümə və əlilliyə səbəb olmaq baxımından "bir nömrəli xəstəlik"dir. Hərəkətsiz həyat, insanlarnın masa arxasındakı iş imkanlarının çoxalması, idmanın yerini kompüter və yüksək texnoloji vərdişlərin tutması, yürüş və gəzintilərin azalması, qida rasionundakı problemlər, qida çatışmazlığı ilə əlaqəli olaraq təbii qidalardan süni qidalara keçid ürək-damar xəstəlikləri üçün ciddi risk faktorlarıdır. Bədənimiz, genetik yaddaşımız və beş qidalara almışdıq üçün metabolizmə olan dəyişikliklər bu xəstəliklərin daha erkən yaşda ortaya çıxmasına səbəb olur.

Ürək xəstəliklərinə qarşı mübarizədən danışıq Rəşad Mahmudov dedi ki, bunda diqqət yetirilməli olan məsələlər insanları maraqlandırmır, idmana meyilliliyin artması, zərərli vərdişlərdən istifadə olunmaması, qida rasionunun normaya salınması və ən əsası kütəvi şəkildə istehlak edilən qidalardan duzun miqdarının nəzərə alınmasıdır. Onun sözlərinə görə, ölkəmizdə də ürək-damar xəstəliklərinin statistikası qənaətbəxş sayıla bilər. Amma vaxtında tibbi müdaxilənin edilməsi ürək xəstəliklərinin insan həyatı üçün yaratdığı riskləri aradan qaldıra bilər.

Xatırladaq ki, Rəşad Mahmudov müstəqillik illərində Türkiyədə ali təhsil alan ilk azərbaycanlı tələbələrdəndir. 1997-ci ildə 9 Eylül Universitetinin Tibb fakültəsində təhsilini başa vurub. 1997-2003-cü illərdə Ege Universitetinin Ürək-damar cərrahiyyəsi Elmi Mərkəzində uzunmüddətli təhsil alıb. Tibbi təhsilini təkmilləşdirdiyi 1997-2005-ci illərdə Ege Universitetinin Ürək-damar cərrahiyyəsi mərkəzində və İzmirdəki Kent xəstəxanasında ürək-damar cərrahişi işləyib. Beləcə, tibbin bu sahəsinin incalıklarına peşqar səviyyədə yiyələnən Rəşad Mahmudov Azərbaycanda bütün sahələrdə yeni inkişafın yaşandığı dövrdə - 2005-ci ildə vətəne qayıdır və ixtisası üzrə fəaliyyətə başlayır.

Həmin illərdə Azərbaycanda başlanan quruculuq işləri səhiyyə ocaqlarından da yan ötmədi. Azərbaycan modern texnologiyaların tətbiq olunduğu məkana çevirmək məqsədini qarşıya qoyan Prezident İlham Əliyevin diqqət və qayğısı sayəsində ölkəmizdə yeni yaradılan və yenidən qurulan səhiyyə müəssisələrində ən mürəkkəb açıq ürək emeliyyatlarının aparılmasına da başlanıldı ki, bu işdə Rəşad Mahmudov kimi həkimlərin əməyi böyükdür. Bu barədə danışıq həmsöhbətim dedi:

- 15 il əvvəl təsəvvür edə bilməzdik ki, cəmi bir neçə ildə Azərbaycanda ən modern tibb infrastrukturuna formalaşacaq. 2005-ci ilə kimi rayondakı vətəndaş dializ olmaq üçün hökumət Bakıya gəlməli idi. Amma indiki bütün rayonlarda böyrək çatışmazlığından əziyyət çəkən vətəndaşın dializ olmağa imkanı var. Əlbəttə, görülən işlər çoxdur. Talassemiyalı, hemofiliyalı, onkoloji və digər xəstəliklərinin müalicəsinin təşkil istiqamətində görülən işlər ölkəmizdə ümumilikdə səhiyyənin inkişaf göstəriciləridir.

Onu da qeyd edək ki, Rəşad Mahmudov ölkəyə qayıtdığı vaxtdan Mehriban Əliyevanın təşəbbüsü ilə Heydər Əliyev Fondunun keçirdiyi aksiyalarda yaxından iştirak edir. Onun sözlərinə görə, fondun səhiyyə sahəsində gördüyü işlər əvəzədimdir. Fondun təşkilatlığı ilə şəhər və rayonlarda xüsusən ürək qüsurlu xəstələrin müayinəsi aparılır və lazım gəldikdə ürək emeliyyatları keçirilir. Rəşad Mahmudovun fikrincə, bu aksiyada məqsəd sadəcə ürək emeliyyatlarının aparılması və insanlarnın ömrünün uzadılması deyil. Bu, həm də səhiyyənin yeni inkişaf mərhələsində ölkə tibbinin və Azərbaycan həkimlərinin özünəinamının göstəricisidir. Bu, vətəndaşımızın milli

səhiyyəmə olan etibarının göstəricisidir. Ən əsası isə, İlham Əliyevin ölkədə başlatdığı inkişaf siyasətinin real nəticəsi və nümayişidir.

İndiyədək Heydər Əliyev Fondunun təşəbbüsü sayəsində təkcə ürək-damar xəstəlikləri ilə bağlı ölkədə 40-a yaxın bu cür aksiyalar təşkil olunub, mindən çox açıq ürək emeliyyatı, o cümlədən 800-ə yaxın vətəndaşa stendələmə proseduraları keçirilib. On mindən çox insan müxtəlif kardioloji müayinələrə cəlb edilib. Rəşad Mahmudov eyni zamanda regionlarda ürək xəstəlikləri üzrə ixtisaslaşmış həkimlərlə birgə elmi konfranslar təşkil edərək, onları bilik və təcrübəsinin artırılmasına töhfələr verir. Bu tədbirlərdən biri də 2008-ci ildə Cəllalabada ilk teletibb üzrə innovativ texnologiyaların tətbiq edildiyi (emeliyyat otağında canlı yayım formasında) regional konfrans olmuşdur.

2016-cı ilin Aprel döyüşlərindən sonra Rəşad Mahmudovun rəhbərliyi ilə həkimlər komandası Füzuli rayonunun Böyük Bəhmənlı kəndində dövlət xəstəxanasında "Uşaq ürəkli Qarabağda döyünür" devizi altında anadangəlmə ürək qüsurlu 10-a yaxın körpənin üzərində emeliyyat apararaq onlara yeni həyat bəxş edib. Bu aksiya ilə isbat olundu ki, artıq Azərbaycanda ürək qüsurları ilə bağlı emeliyyatların yüksək standartlara uyğun şəkildə kənd şəraitində belə etmək mümkündür.

Rəşad Mahmudov Mərkəzi Neftçilər Xəstəxanasındakı Ürək və Damar Xəstəlikləri Mərkəzinə və Respublika Müalicə-Diagnostika Mərkəzinin nəzdindəki Bakı Ürək Mərkəzinə rəhbərlik edib. Hazırda isə Gömrük Hospitalında onun təşəbbüsü ilə yaradılan Elmi-Təcrübə və Tədris Mərkəzinə başlıq edir. 2005-ci ildən indiyədək bu tibb ocaqlar-

rında on mindən çox açıq ürək emeliyyatı keçirilib. Bütün bunların 1500-dən çoxu və əsasən də anadangəlmə mürəkkəb ürək qüsurlu xəstələrin emeliyyatı Heydər Əliyev Fondunun dəstəyi ilə həyata keçirilib. Son 5 ayda isə Rəşad Mahmudov Heydər Əliyev Fondunun xətti ilə 40-a yaxın yeni doğulmuş ürək qüsurlu körpəni emeliyyat edib. Bildirdiyinə görə, bunlar elə ürək qüsurlarıdır ki, yeni doğulan körpələr təcili emeliyyat edilməsəydilər, yaşamaq şansları olmayacaqdı.

Söhbət zamanı Rəşad Mahmudov rəhbərlik etdiyi mərkəzlə bağlı ətraflı danışıb:

- Mərkəzin əsas məqsədi həkimlərin biliklərinin təkmilləşdirilməsi, elmi-tədqiqat işlərində onların yaxından iştirakının təmin edilməsi, elmi layihələrin, proqramların, praktik tədbirlərin, davamlı tibbi təhsil üzrə simpoziumların, milli və beynəlxalq konfransların təşkil olunmasıdır. Dünyada davamlı tibb təhsili adlanan təhsil prosesi var. Bu təhsil prosesinde həkimlər davamlı olaraq il ərzində akademik biliklərini təkmilləşdirir və gündəlik fəaliyyətlərində həmin bilik və bacarıqlardan istifadə edirlər. Yeni həkim sadəcə 6 illik ali məktəbdə və 5 illik rezidentura ilə təhsilini bitirməklə kifayətlənmir və daim öz peşəkərlərini artırır. Fəxrli deyə bilərik ki, indiyə qədər quruculuşu olduğum və rəhbərlik etdiyim hər üç mərkəzdə 10-a yaxın həkimin ürək cərrahiyyəsi ixtisasına yiyələnmişinə və ən mürəkkəb ürək emeliyyatlarını həyata keçirə bilən bir mütəxəssis kimi formalaşmışına həsr etdiyim əməyimin nəticəsini görmüşəm. Onlar Respublikamızın tibb müəssisələrində səfərbə və layiqincə əhəmiyyətli sağlamlığın qorunmasına öz töhfələrini verirlər. Bundan başqa, ürək cərrahiyyəsi ilə məşğul olan reanimatoloqların, kardioloqların, xüsusi və orta tibb personalının hazırlanması işində də çox ciddi nailiyyətlərimiz var. Xəstənin müalicəsi emeliyyatdan sonra da davam edən uzun prosesdir. Beləliklə, 10-15 il ərzində rəhbərlik etdiyim mərkəzlərdə ürək cərrahiyyəsi üzrə beynəlxalq standartlara uyğun xidmətli təşkil edilən və xidmət prosesinin hər bir mərhələsində öz işinin öhdəsindən peşəkərlilə gələn ümumi sayı 130 nəfərdən artıq həkim heyəti və orta tibb personalı formalaşdırmışdır. Həkimlik sənətində bəzən mədəniyyətə bağlı son nöqtə yoxdur. İndiyədək 3 min nəfərə suntlama emeliyyatı etmişəm. Amma bir-birinə bənzər iki xəstə görməmişəm. Ona görə hər bir emeliyyat bizə nəsə öyrədir. Bu cür mərkəzləri yaratmaqda məqsədimiz həm öyrənmək, həm də öyrətməkdir.

Rəşad Mahmudov ilk elmi işini Türkiyədə müdafiə etsə də, 2006-cı ildə Azərbaycanda xaricdə tibb təhsili almış ilk mə-

zun kimi tibb elmləri namizədi alimlik dərəcəsi alıb. 2014-cü ildən isə tibb elmləri doktorudur. Prezident İlham Əliyevin sərəncamları ilə 2006-cı ildə "Tərəqqi" medali ilə təltif olunub, 2014-cü ildə isə "Əməkdar həkim" fəxri adına layiq görüldü. 2009-cu ildə Heydər Əliyev Fondunun prezidenti Mehriban Əliyevə tərəfindən "Qızıl çinar" beynəlxalq mükafatı ilə təltif olunub. "Bütün bunlar dövlətimizin əməyime verdiyi yüksək qiymətlə yanaşı, həm də məsuliyyəti öz işimlə hər zaman doğrultmağa çalışıram" deyir Rəşad Mahmudov.

Rəşad Mahmudov həmçinin "Azərbaycan Ürək və Sağlamlıq Assosiasiyası" İctimai Birliyinin təsisçisi və sədridir. Onun rəhbərliyi altında assosiasiya Azərbaycanada ürək xəstəliklərinin profilaktikası və əhalinin bu sahədə tibbi maarifləndirilməsi ilə bağlı layihələr həyata keçirir. Həmçinin assosiasiyanın təşəbbüsü ilə milli və beynəlxalq konfranslar, simpoziumlar təşkil olunub. 2014-cü il noyabr ayında Dünya Uşaq Gününe həsr olunmuş və 50 ölkədən dəvət olunmuş tanınmış 100-dən artıq ürək cərrahının iştirak etdiyi "Uşaq ürəkləri Azərbaycanda döyünür" şüarı altında assosiasiya tərəfindən keçirilən beynəlxalq konfrans ölkəmizin səhiyyəsinə böyük töhfə olmuşdur. 1997-ci ildən indiyədək 60-dan çox beynəlxalq elmi konfransda iştirak edən və Respublikamızda 40-dan çox milli və beynəlxalq elmi konfransın təşkilatçısı olan Rəşad Mahmudov eyni zamanda İtaliya və Türkiyədə çap edilmiş ürək-damar xəstəliklərinə həsr olunmuş iki kitabın həmmüəllifidir.

Rəşad Mahmudov söhbətimizin yekununda bildirdi ki, hazırda Azərbaycanda ürək-damar xəstəliklərinin müalicəsində ən yüksək standartlar tətbiq olunur, lakin hələlik müalicə işində kütəviliyyə nail ola bilməmiş. "İnanıram ki, səhiyyənin dayanıqlı inkişafını və səhiyyə xidmətlərindən hər bir vətəndaşın faydalanmasını təmin edəcək icbari sığortanın tətbiqi bu sahədə dönüş yaradacaq. İndiyədək aparılan uğurlu səhiyyə islahatları bundan sonra da davamlı şəkildə həyata keçiriləcək və əhəmiyyətli sağlamlığın qorunmasını layiqincə təmin edəcəkdir. Bütün bunlara isə Azərbaycan səhiyyəçiləri Prezident İlham Əliyevin humanizmi ideyaları altında bundan sonra da sıx birləşərək qarşılaşılacaq dayanan vəzifələrin öhdəsindən layiqincə gələcək, ölkə səhiyyəsinin hər bir vətəndaşın nəzərində və dünyada qəbul olunan bir səviyyəyə yüksəldəcəklər".

Rəşad CƏFƏRLİ, "Azərbaycan"

BP-nin əlaqələr, xarici işlər, stratejiya və region üzrə vitse-prezidenti Bəxtiyar Aslanbəyli xüsusi qayğıya ehtiyacı olan uşaqların cəmiyyətə vaxtında və düzgün inteqrasiyası və adaptasiyasına yönəlmis tədbirlərin təqdirəlayiq olduğunu qeyd edib. O, təhsil etdiyi qurumun cəmiyyətin ictimai-sosial həyatında fəal iştirak etdiyini və əsasən tibb sahəsindəki təşəbbüsləri dəstəklədiyini bildirdi: "İnklüziv təhsil də belə təşəbbüslərin tərkib hissəsidir. Son layihələrdən biri "Birgə və Sağlam" İctimai Birliyi ilə həyata keçirdiyimiz "Autizm spektir pozuntusu olan şəxslərə dəstək" layihəsidir. İlk dəfə məhz bu layihə çərçivəsində autizmlil şəxslər üçün milli məlumat bazasının yaradılması, o cümlədən həmin bazaya və beynəlxalq standartlara uyğun təlim modullarının hazırlanması və valideynlərin cəlb edilməsi ilə təlimlərin təşkil nəzərdə tutulub. Məqsəd çatmaq üçün layihəyə beynəlxalq ekspertlər də cəlb olunub".

Konqres panel müzakirələrdə davam etdirilib.

Qeyd edək ki, Tədbir "Azərbaycan Respublikasının Tibbi Nazirliyi, Heydər Əliyev Fondu, İcbari Tibbi Sığorta üzrə Dövlət Agentliyi, Azərbaycan Respublikasının Ailə, Qadın və Uşaq problemləri üzrə Dövlət Komitəsi, Azərbaycan Respublikasının KİÇİK və Orta Biznesin İnkişafı Agentliyinin dəstəyi ilə keçirilib. Konqresin baş tədbiri qismində BP çıxışı edib. Tədbir Shokki Mokki brendi, həmçinin "Halliburton", "ACE Group Consultants", "Art Trio", "Credo" və "CTS Translation" şirkətləri tərəfindən dəstəklənib. Təşkilatı dəstək "Birgə və Sağlam" İctimai Birliyi tərəfindən göstərilib.

QARA QIZIL

Azərbaycanın neft mütəxəssisləri dünyanın hər yerində böyük sərəştə nümayiş etdirir

evəz etməsinə nail oldu. İxtisası olmayan işçilər isə 100 faiz yerli vətəndaşlardan ibarətdir.

Hazırda şirkətin işçiləri olan Azərbaycan vətəndaşlarının sayı 2534 nəfərdir. Buraya müddətli müqavilə əsasında çalışanlar da daxildir.

BP-nin Azərbaycan, Gürcüstan və Türkiyə üzrə regional prezidenti Qeri Counz bu yaxınlarda keçirdiyi mətbuat konfransında bu barədə də jurnalistlərə məlumat verdi. Q.Counz bu məsələnin daha bir müsbət tərəfini onda görür ki, Azərbaycan mütəxəssisləri BP-nin başqa ölkələrdəki biznesinə də qoşula bilirlər. Belə ki, onlar boş yerlərdə ərizə verir, müsabiqələrdə qalib gəlir və dünyanın digər regionlarındakı layihələrdə işləmək hüququ qazanırlar. Şirkət bundan qürur duyur.

Azərbaycanın neft mütəxəssisləri dünyanın istənilən yerində müvəffəqiyyət qazana bilirlər. Bu, nədən qaynaqlanır? Məlumdur ki, Xəzər hövzəsi global hövzədir. Burada həyata keçirilən əməliyyatlar miqyasına, mürəkkəbliyinə və standartlarına görə digərlərindən çox fərqlənir. Təbii ki, belə bir hövzədəki əməliyyatlarda işləyə bilən mütəxəssis özünü dünyanın istənilən yerində doğruldaçaq. Counz da məhz bunu vurğuladı: "İstər qazma və əməliyyat mühəndisliyinin, istərsə də layihə üzrə mütəxəssislərin, geoloqların, geofiziklərin dünyanın hər yerində işləmək üçün sərəştəsi var. Çünki Xəzər dünyanın ən çətin hövzələrindən biri, Azərbaycan isə karbohidrogenlərin keşfiyyəti, işlənməsi və nəqlində zəngin təcrübəsi olan neft rayonudur. Burada yetişən mütəxəssis də, şübhəsiz ki, böyük təcrübəyə yiyələnir".

Azərbaycandakı mövcud layihələrin əməliyyat, tikinti, nəql və digər işlərində çalışanların da əksəriyyəti yerli sakinlərdir. Məsələn, "Şahd-

niz-2"nin tikinti obyektlərində və Cənubi Qafqaz Boru Kəmərinin ölkəmizdən keçən hissəsinin genişləndirilməsində inşaat işlərinin ən qızgın çağında 24 min nəfər çalışıb.

Hazırda AÇG-nin və "Şahdəniz" in istismar olunan platformalarında da işçilərin, o cümlədən qurğulara rəhbərlik edən menecerlərin əksəriyyəti Azərbaycan vətəndaşdır.

Neft-qaz sektorunda kadrların milliləşdirilməsi istiqamətində həyata keçirilən tədbirlər davam edir. Odur ki, BP öz təlim və inkişaf proqramlarını daha da optimallaşdırır, yüksək səviyyəli kadrlar yetişdirmək üçün səy göstərir.

Flora SADIQLI, "Azərbaycan"

"Bakıda keçirilən OPEC+ görüşü göstərdi ki, bazarın balanslaşdırılması fasiləsiz prosesdir"

Bunu OPEC-in baş katibi Məhəmməd Sanusi Barkindo Malaboda (Ekvatorial Qvineya) VII APPO CAPE konfrans və sərəşində çıxış edərkən deyib:

"Bizim missiyamız uzunmüddətli nəticələrə hesablanıb. Bazarın balanslaşdırılması və sabitliyin saxlanması vəzifəsi fasiləsiz prosesdir. Bu, martın 18-də Bakıda keçirilən OPEC və qeyri-OPEC ölkələrinin Nazirlərinin Birgə Monitorinq Komitəsinin sonuncu - 13-cü iclasında da aydın oldu".

Trend-in məlumatına görə, M.Barkindo əlavə edib ki, neft hasilatının azaldılması üzrə OPEC+ sazişi qisməddətli perspektivə hesablanmayıb: "Bizim uzunmüddətli məqsəd və tapşırıqlarımız var. Bu, Bakıda keçirilən iclasda da bəyan olundu".

O bildirib ki, Monitorinq Komitəsi dünya neft bazarları ilə əlaqədar mürəkkəb qeyri-müəyyən vəziyyəti qəbul edib və sazişin bütün iştirakçı ölkələrinin bazarın sabitliyinin saxlan-

masına və istənilən bazar disbalansının təkrarlanmasının qarşısının alınmasına görə ümumi məsuliyyətini vurğulayıb: "İstehsalatə yeni kö-nüllü düzəlişlərə uyğun olan ümumi səviyyə 2019-cu ilin fevralında təqribən 90 faizə çatıb. Bu, yanvar ayında 83 faiz olub. Biz bu göstəricinin yaxın aylarda yaxşılaşacağını gözləyirik".

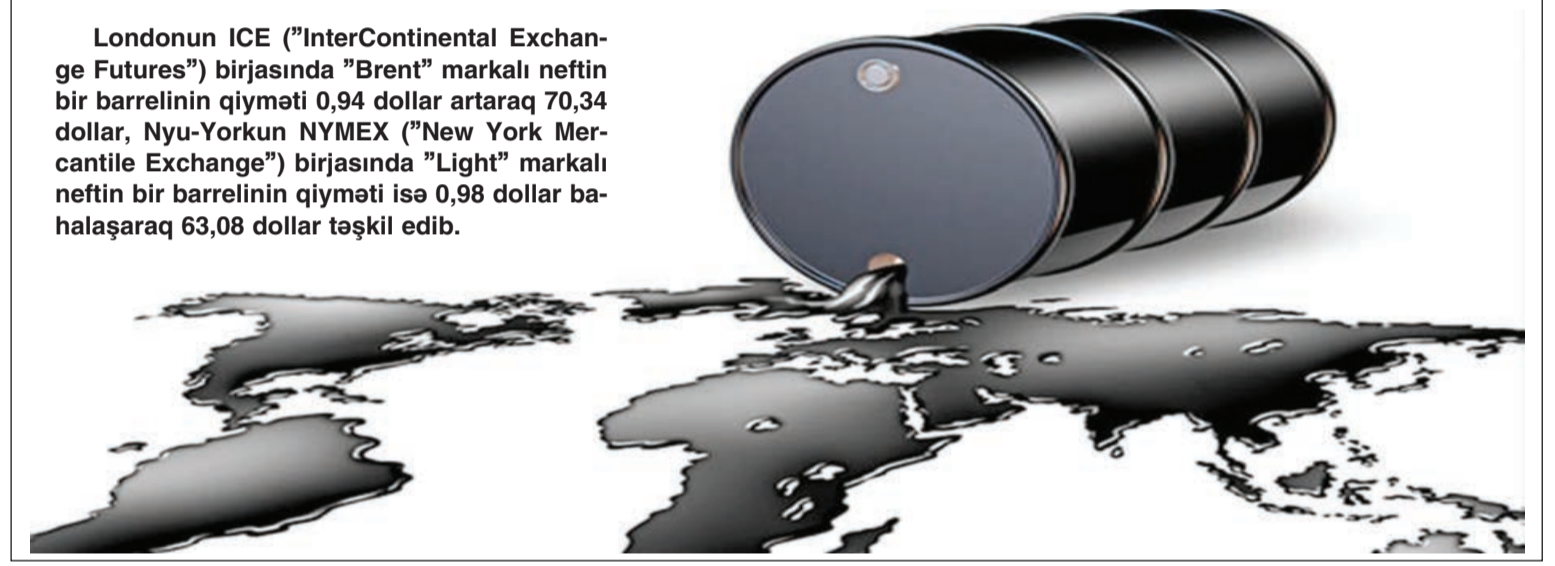
Qeyd edək ki, martın 18-də Bakıda OPEC və qeyri-OPEC ölkələrinin Nazirlərinin Birgə Monitorinq Komitəsinin 13-cü iclası keçirilib. Toplantıda neft istehsalatçıları olan 14 ölkə və OPEC Katibliyi yüksək səviyyədə təmsil olunub.

İclasda OPEC-in bazarın inkişaf tempinin təhlili əsasında hazırlanmış təqdimatı və Müştərik Texniki Komissiyasının (JTC) fevral ayı üzrə hasilat göstəricilərindən bəhs edən hesabatı müzakirə edilib, həmçinin JTC-nin bazarın balanslaşdırılması üzrə tövsiyələri və neft istehsalının azaldılmasına dair öhdəliklərə əmələmə səviyyəsi nəzərdə keçirilib.

"Brent" markalı neftin qiyməti 70 dolları keçib

Dünya birjalarında neftin qiyməti bahalaşmaqda davam edir

Londonun ICE ("InterContinental Exchange Futures") birjasında "Brent" markalı neftin bir barrelinin qiyməti 0,94 dollar artaraq 70,34 dollar, Nyu-Yorkun NYMEX ("New York Mercantile Exchange") birjasında "Light" markalı neftin bir barrelinin qiyməti isə 0,98 dollar bahalaşaraq 63,08 dollar təşkil edib.

Dəniz şəhəri 70-ci baharını yaşayır

Neft daşları dünən və bu gün

70 il əvvəl Xəzərin bu ərazisində dənizin dibindən baş qaldıraraq bir hissəsi suyun üzərində görünən qara daşlardan başqa heç nə yox idi. Bakı gəmi təmiri zavodlarında istifadədə olan silinmiş yeddi iritonajlı gəmi götürülərək qara daşların yanında basdırıldı.

Qeyri-adi bir ada yarandı və o, Xəzərin fəthlərini fırtınalardan qoruyan sığınacağa, dənizin dərindən qatlarına nüfuz etmək üçün istinad nöqtəsinə çevrildi. Beləliklə, "Qara daşlar" "Yeddi gəmi adası" adlandırıldı. Daha sonra bu yer ilk adlarını dəyişərək həmişəlik Neft Daşları kimi tanındı.

1949-cu ilin yazında burada ilk buruq quraşdırıldı. Həmin ilin yayında birinci kəşfiyyat quyusunun qazılmasına başlandı. Payızda işə quyu neft fontanı vurdu. Bu, dünyada dəniz nefti ərsinin başlanğıcı idi...

Sonrakı illərdə Neft Daşlarında tikinti işləri geniş vüsət aldı. 1951-ci ildən estakada və meydançaların tikintisinə start verildi. Kommunikasiya xətləri çəkildi, istehsal və sosial təyinatlı obyektlər inşa edildi.

1980-ci illərin əvvəllərində Neft Daşlarının görkəmi bax, belə idi - fotomüxbirimizin arxivində qorunub saxlanan bu ağ-qara təsvirli şəkillərdəki kimi...

Foto A.MƏMMƏDOVUNDUR

Dəniz şəhərinin əmək ahəngi yene də eyni qayda-da davam edir. Kilometrərlə uzanan estakadalarda, onlarca estakadaya meydançada və bunlardan bir qədər aralıda - dənizin qoyundakı dərindən özüllərdə fədakar Azərbaycan neftçisi yene də hünər göstərir.

Neft Daşları dünyada bənzəri olmayan şəhərdir. Son illərdə onun siması daha da dəyişib. Polad dayaq-lar üstündə qərar tutan şəhərdə 5 və 9 mərtəbəli ya-txaqanalardan, mədəniyyət

evinin, muzeyin, tibb-sanitar hissəsinin və digər obyektlərin tikilməsi, bir qarış torpağı belə olmayan məkanda park salınması, gül-çiçək əkilməsi onun "Möcüzə-şəhər", "Dünyanın səkkizinci möcüzəsi", "Möcüzələr adası" adlandırılmasını əsaslandırır.

İndi Neft Daşları özünün 70-ci baharını yaşayır. Bakıdan 100, Pirallahı adasından 50 və Çilov adasından 30 kilometr məsafənin ayırdığı neftçilər şəhərinə hər gün vertolyotlar eniş edir, gəmi-

lər yan alır. Onlar Bakıdan gətirdikləri sərnişinləri iş başına çatdırır, əmək növbəsi sona yetənləri sahile, ev-əşiyinə qaytarır.

Bələcə, bu fədakar insanlar 70 ildir istismar olunan, əslində köhnə yataq sayılan "Neft Daşları"nda ekstremal şəraitdə - dənizin sərt qoynunda əmək xaricələrini davam etdirirlər. Onlar dövlətin qarşıya qoymduğu yerli istehsal artırmaq, köhnə yataqlarda hasilatı saxlamaq vəzifəsinə şərəflə yerinə yetirirlər.

ABŞ neft hasilatını çoxaldı

AZƏRTAC xəbər verir ki, bu barədə ABŞ-ın Enerji İnformasiya Administrasiyasının (EIA) məlumatında deyilir. Bildirilir ki, ötən hesabat həftəsində ABŞ-ın neft hasilatı əvvəlki həftə ilə müqayisədə 100 min barel artaraq gündəlik 12,2 milyon barel olub.

Bu göstərici ölkə tarixində neft istehsalının ən yüksək səviyyəsidir. ABŞ-ın neft hasilatı sonuncu dəfə 1970-ci ilin noyabrında maksimum - gündəlik orta hesabla 10,04 milyon barel təşkil edib.

Ölkədə gündəlik neftin istehsalı ötən ilin noyabrında 11,7 milyon, yanvarda 11,9 milyon, fevralda isə 12 milyon barelə yüksəlib. Keçən həftə ABŞ-ın neft idxalı əvvəlki həftəyə görə 223 min barel artaraq gündəlik 6,76 milyon barel olub. Ölkənin xam neft ixracı isə əvvəlki həftə ilə müqayisədə 163 min barel azalaraq sutkada 2,7 milyon barelə düşüb.

EIA-nın proqnozuna görə, ABŞ-ın neft hasilatı bu il sutkalıq orta hesabla 12,4 milyon barel, gələn il isə 13,2 milyon barel təşkil edəcək.

Bu barədə Türkiyənin Enerji Xəzənə Tənzimləmə Təşkilatı (EPDK) məlumat yayıb. AZƏRTAC-ın yaydığı xəbərə görə bildirilir ki, yanvarda Türkiyənin Azərbaycanı idxal etdiyi xam neftin həcmi ötən ilin dekabr ayı ilə müqayisədə 5 dəfəyədək artıb.

İlin ilk ayında Azərbaycandan neft idxalının Türkiyənin ümumi neft idxalındakı payı isə 2,53 faiz olub. Məlumat üçün bildirək ki, ötən ilin dekabrında Türkiyə Azərbaycandan 15,7 min ton xam neft idxal etmişdi.

Türkiyə Azərbaycandan xam neft idxalını artırıb

Qeyd edək ki, Türkiyə Azərbaycandan xam nefti Bakı-Tbilisi-Ceyhan (BTC) əsas ixrac neft boru kəməri vasitəsilə idxal edir. 2018-ci ildə BTC ilə təqribən 34 milyon tondan çox (255 milyon barel) xam neft ixrac edildi və həmin neft Ceyhan limanında 327 tankərə yüklənib. 1768 kilometr uzunluğa malik bu boru kəməri 2006-cı ilin iyunundan istismardadır. Hə-

min vaxtdan ötən ilin sonunadək BTC ilə ümumilikdə 417 milyon tondan çox (təxminən 3,12 milyard barel) xam neft nəql olunub və Ceyhan limanında 4085 tankərə yüklənərək dünya bazasına göndərilib. Keçən il BTC üzrə əməliyyat xərclərinə təxminən 116 milyon dollar, əsaslı xərclərə isə təxminən 41 milyon dollar sərf edildi.

Avropa Komissiyası Azərbaycan qazını Bolqarıstana çatdıracaq interkonnektorun tikintisinə 33 milyon avro ayırıb

Avropa Komissiyası Azərbaycanın "Şahdəniz-2" yatağında hasil edilən təbii qazı Bolqarıstana çatdıracaq Yunanıstan-Bolqarıstan İnterkonnektorunun (Interconnector Greece-Bulgaria (IGB)) inşasına 33 milyon avro ayrılmasını təsdiq edib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, bu barədə Avropa Komissiyası məlumat yayıb. Bildirilir ki, həmin vəsait Şimal-Şərqi Yunanıstanın Komotini və Bolqarıstanın cənubundakı Stara Zagora bölgələri arasındakı 182 kilometrlik boru qaz kəmərinin tikintisinə sərf olunacaq.

Qeyd edək ki, 145 milyon avro dəyəri olan IGB qaz kəmərinin çəkilməsi ilə bağlı tenderə 5 şirkət daxil olub. Tenderə müqaviləni qazanacaq şirkətə 2020-ci ildə Avropaya çatdırılacaq qazın 100 faizini təmin etməyi vəzifəsi verilib. İnterkonnektorun tikintisinə cari ildə başlanılması və işlərin 2020-ci ildə başa çatdırılması nəzərdə tutulur.

Xatırladaq ki, 2013-cü ilin sentyabrında "Bulgargaz EAD" "Şahdəniz-2" çərçivəsində ildə 1 milyard kubmetr qazın alışı ilə bağlı 25 illik saziş imzalayıb. Azərbaycan təbii qazı "Transadriatik" (TAP) qaz boru kəməri ilə 2020-ci ildə Avropaya çatdırılacaq. Həmin ildə Yunanıstan-Bolqarıstan qaz şəbəkələrinin bir-biri ilə əlaqələndirilməsi planlaşdırılır. Bolqarıstan bu kəməri ilə 2020-ci ildən etibarən ildə 1 milyard kubmetr Azərbaycan qazı alacaq. Azərbaycan qazı Bolqarıstanın istehlakının dörddəbir hissəsini ödəyəcək.

IGB qaz boru kəmərinin Komoti və Stara Zagorada çıxış nöqtəsi olacaq. Yunanıstan və Bolqarıstan milli təbii qaz sistemləri arasında birbaşa əlaqə yaradılacaq. Boru kəməri Yunanıstandan Bolqarıstana ildə təxminən 3 milyard kubmetr təbii qaz nəqli qabiliyyətinə malik olacaq və gələcək bazar tələbatına əsasən bu həcmi 5 milyard kubmetrə çatdırılması mümkün olacaq.

Ötən ilin iyununda TAP-ın tikintisi üzrə konsorsium ilə Yunanıstan-Bolqarıstan İnterkonnektorunun operatoru olan ICGB AD əməkdaşlıq sazişi imzalayıb. Hazırda TAP qaz boru kəməri layihəsi üzrə işlərin - mühəndis, təchizat və tikinti işləri də daxil olmaqla ümumilikdə 85,7 faizi yekunlaşıb. TAP-ın ötürücülük qabiliyyəti ildə 10 milyard kubmetr olan ilkin layihəsi üzrə biri Kipoidə (Yunanıstan), digəri isə Fierde (Albaniya) olmaqla 2 kompressor stansiyasının inşası qrafik üzrə davam edir. Kipoidəki stansiyada ümumi tikinti işlərinin 79 faizi yekunlaşıb. Fierdəki kompressor stansiyasının inşasının isə 77 faizi başa çatıb. Kipoidə boruların tedarüki tamamlanıb və boruların 90 faizdən çoxu qurulub. Boru kəmərinin Adriatik dənizindən keçəcək 105 kilometrlik hissəsində tikinti işlərinin 10 faizi yekunlaşıb. TAP-ın dəniz hissəsinin inşası qrafikə əsasən cari ildə həyata keçiriləcək. İtaliyada iş mikroturnelin tikintisi üzrə hazırlıq işləri davam etməkdədir.

Layihə üzrə kapital xərcləri 4,5 milyard avrodur. Boru kəməri Avropanın üç ölkəsinin ərazisində - Yunanıstan, Albaniya və İtaliyadan keçir. TAP-ın ilkin ötürücülük qabiliyyəti ildə 10 milyard kubmetr olacaq və bu həcmi gələcəkdə 20 milyard kubmetrə qədər artırılması nəzərdə tutulur.

Xəzər dənizinin Azərbaycan sektorundakı "Şahdəniz-2" yatağından hasil olunaçaq qazı Türkiyəyə və bu ölkədən də Avropaya daşıyacaq 3 min 500 kilometr uzunluğundakı "Cənub qaz dəhlizi"nin tərkib hissəsi olan TAP Cənubi Qafqaz Boru Kəməri və TANAP-ın davamı olub, "Şahdəniz-2"dən hasil olunaçaq qazı Yunanıstan və Albaniya vasitəsilə, Adriatik dənizindən keçməklə İtaliyanın cənubuna, oradan da Qərbi Avropaya çatdıracaq.

Mədəniyyət

Rəssamın emalatxanasında

Duyğuların rənglə ifadəsi...

Rəşad Mehdiyev: "Hələ heç bir sənətkar özünün sənət zirvəsinə yüksəldiyini düşünmür"

Açılmamış sənət sirri...

Rəssamları digər sənət adamlarından fərqləndirən bir çox xüsusiyyətlər var. Ən əsası odur ki, onlar gözle görünməyən obrazları belə çizirlər. Musiqi kimi, rəsm də duyğuların cəlillənmiş ham portreti, həm də mənzərəsidir.

le təmasın ona verdiyini də gizlətmir. Ə.Əzimzadə adına Rəssamlıq Texnikumuna qəbul olmaq istəyəndə gənc Rəşad artıq bu sahənin bir çox peşəkarlarını tanıyırdı. Rəssam ailəsində böyüməsi də onun rənglər dünyasına vurğunluğunu artırır. Texnikumu bitirdikdən sonra o, Azərbaycan Dövlət İncəsənət İnstitutunda təhsilini davam etdirmək qərarına gəlir. Rəssamlığın da

Əsərləri dünyanı dolayan (Amerika, Avropa və Asiyanın bir sıra mədəniyyət mərkəzlərində açılan sərgilərdə onun da əl işləri özünə çoxsaylı pərəstişkar toplayıb) Rəşad Mehdiyev öz fərdi yaradıcılığında söz açmaqdan çox rəssamlığın böyük sənət məktəbi olmasını və hansı cərəyanın onun fəaliyyətinə müsbət təsiri barədə təfəssilatı ilə danışmaqdan sanki zövq alır.

Hər hansı əsərin yaranmasında ilham qaynağı vacib amil hesab olunur. Həmsöhbətimiz deyir ki, rəssamın dünyəvi tərzini inkişaf etdirən çox hallarda məhz ilham qaynağı olur. Lakin işləmə texnikası da şərt kimi qəbul edilir. Rənglərin palitrasında qarşılıqlı əlaqəni belə rəssam üçün ilham mənbəsinə çevirə bilər. Bu, baxır onun sənətə vurğunluq dərəcəsinə.

Əsərlərinə ad qoymağı sevməyən sənətkar

Əsərlərinin içərisində qadın obrazlarının çoxluğunu isə sənətkar başqa bir amillə əsaslandırır. Qadın yaradıcılığı üçün bütün digər varlıqlardan öndə və başda dayanır. Ana, qadın bəşəriyyətin yaradıcılığı simvolu olduğundan ona məhəbbət də tükənməzdir. Buna görə də qadın hər bir əsərin baş qəhrəmanı olmalıdır.

Rəşad Mehdiyev əsərləri daim yüksək qiymətə layiq görülüb. 1991, 1994, 1996 və 2000-ci illərdə Bakıda, 1995-ci ildə Sankt-Peterburqda, 2002-ci ildə Vyanada 2, 2006-cı ildə isə 3 dəfə sərgisi keçirilən Rəşad Mehdiyev əsərlərinə ad qoymağı sevmir. Hər kəs öz duyumu ilə ona müxtəlif adlar verir. Bu isə onun sevimlidir: "...Demək, əsər hər kəsə öz duyumunun ölçüsünü göstərir", təsəllisinə də ən yüksək qiymət hesab edir. Onun "Tərəzi", "Dairə", "Sufi", "Leyla", "Vaqif Gərayzadə", "Ağac", "İlanlarla rəqs" adlı əsərləri bir daha təsdiqləyir ki, rəssamın mövzusu ilə adı birini tamamlayır. Simvoluğu daha çox sevib onlardan istifadə edən Rəşad Mehdiyev bunun da rəsmi mənə daşdığına inanır.

ha dərin qatlarına baş vurmaq, dünya klassiklərini öyrənmək və bəhənləmək üçün 1991-ci ildə Türkiyənin Məmar Sinan adına Gözəl Sənətlər Universitetinə daxil olub. Rəssamlığın inceliklərinə qədr bələdçilik onun bir çox həmkarlarından fərqləndirirdi. O, bir-birinin ardınca bir sıra beynəlxalq sərgilərin iştirakçısı oldu və laureatına çevrildi. 1996-cı ildən Rəssamlıq Akademiyasının baş müəllimi kimi bu sənətin inceliklərini tələbələri ilə bölüşür. Əsərləri Amerika, Asiya və Avropanın bir sıra nüfuzlu ölkələrinin şəxsi kolleksiyalarında saxlanılır.

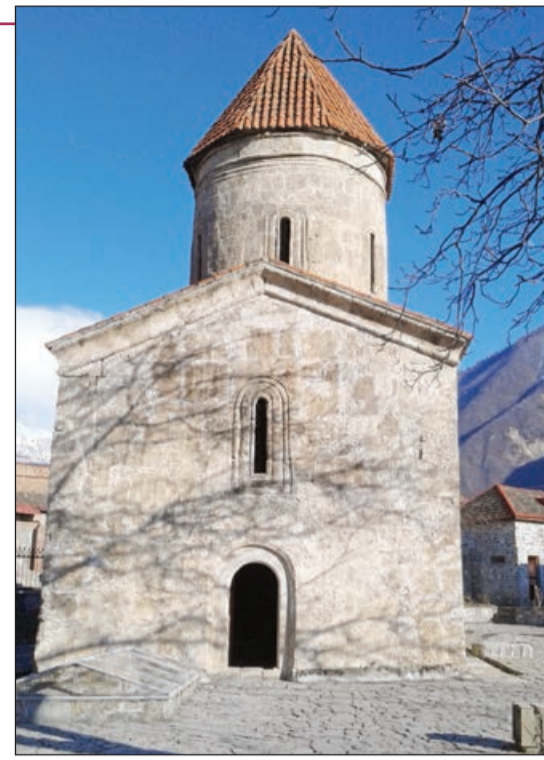
O, yeganə azərbaycanlı rəssamdır ki...

Rəşad Mehdiyev yeganə azərbaycanlı rəssamdır ki, 2006-cı ildə BMT-nin Avropa ofisində (Vyanada) fərdi sərgisi keçirilib. O, həmin tədbiri daim xoş əhvali-ruhiyyə ilə xatırlayır, çünki vətəni layiqincə təmsil etməkdən böyük qürur və şərəf duyur: "Bu sərgi Azərbaycanın Mədəniyyət və Turizm, Xarici İşlər Nazirlikləri ölkəmizin Avstriyadakı səfirliyi ilə birgə təşkil etmişdi. Sərginin böyük maraq doğurmasına gəlincə, görünür, avropalılara təqdim olunan əsərlərin müəllifinin azərbaycanlı olması idi".

Rəssamın dəyərli əsərlərindən biri də "Canaqalın göz yaşları"dır ki, 2002-ci ildə Türkiyənin Cənəq qala şəhərində TÜRKSOY bəynəlxalq təşkilatının keçirdiyi müsabiqənin laureatı adını qazanıb.

Abidələrimiz

Son illər respublikamızın şimal-qərb bölgəsinə səfər edən turistlərin daha çox üz tutduqları ünvanlardan biri də Şəkidəki Kiş Tarix-Memarlıq Qoruğu və oradakı Alban məbədidir. Kiş məbədi Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2001-ci il 2 avqust tarixli qərarı ilə dünya əhəmiyyətli abidələr siyahısına daxil edilmiş və tarix-memarlıq abidəsi kimi dövlət tərəfindən qorunur.

Kiş Alban məbədi

Bu abidə indi əcnəbi turistlərin daha çox ziyarət etdikləri məkana çevrilib

Məlumat üçün bildirik ki, eramızın birinci əsrdə Qafqaz Albaniasında geniş yayılan Ay məbədinin özü üzərində qurulan Kiş məbədi bütün Qafqazda təqribən iki min il bundan əvvəl xristianlığın yayıldığını rəmzləşdirən məşhur tarixi abidədir. Əhəngdaşdan tikilən bu abidə erkən orta əsrlərdə yaranan ilk gümbəzli, zal tipli məbəddir. 2001-ci ildə may ayında abidədə Azərbaycan-Norveç birgə "Kiş" layihəsi üzrə bərpa işlərinə başlanılıb və 2003-cü ilin sentyabrında məbədin açılışı olub. Layihə məşhur norveçli sənətkar, etnoqraf və alim Tur Heyerdalın dəstəyi ilə həyata keçirilib. Alimin xatirəsinə abidələşməmiş üçün məbədin qarşısında onun büstü də qoyulub.

da əlavə turların təşkilinə nail olmaq. Bu zaman hədəf Kiş Alban məbədinə əlavə təxminən 5-6 kilometrlikdə yerləşən "Gələrsən, görərsən" qalasına turların təşkil olunmasıdır. Bununla əlaqədar artıq zəruri layihənin həyata keçirilməsi üçün ilkin hazırlıq görülür. Azərbaycan Respublikası Turizm Agentliyinin dəstəyi ilə həmin işlərin reallaşdırılması nəzərdə tutulur. Yolla bağlı problem həllini tapdıqdan sonra rahat şəkildə turistlərin həmin məkana da ziyarət etmələri mümkün olacaqdır. "Gələrsən, görərsən" qalasına pilləkən formasında yol qaynağı təmin olunacaq. Həmişə edilən ki, qeyd olunan məkana turların təşkilinə bura gələn insanların sayının artmasına da təsirsiz olmasın.

Ziyarətçilər ilbəl artır

Kiş Dövlət Tarix-Memarlıq Qoruğunun direktoru İlham Hüseynova deyir ki, bu abidəni ziyarət edənlərin sayı dinamik şəkildə artır. Əgər 2017-ci ildə burada 16 min 500 nəfər qonaq olmuşdusa, onlardan da 7727 nəfəri xarici vətəndaşlar idi. Keçən il isə bu rəqəm 27 min nəfərlik həddi keçib. 2018-ci ildəki ziyarətçilərin arasında xaricilər daha çox üstünlük təşkil edib. Beləliklə də xarici turistlərin sayı 14 min 234 nəfər olub. Onların arasında ilk yerdə İsraildən gələn turistlərdir. Bundan əlavə, ötən il Kiş məbədinə Rusiya, Cənubi Koreya, Almaniya, Səudiyyə Ərəbistanı, İtaliya, Çin Xalq Respublikası və digər ölkələrdən çoxsaylı turistlər ziyarət ediblər. Həmçinin təhlili aparılan dövrdə Fransa, ABŞ və İspaniyada da Kiş məbədinə xeyli sayda turist gəlib. Ümumiliklə isə keçən il Kiş məbədinə gələn turistlərin 72 ölkəsini əhatə ediblər.

"Gələrsən, görərsən" qalasına turlar təşkil olunacaq

Qorunun direktoru deyir ki, qarşıda onların əsas məqsədlərindən biri bura

Müəhibimiz bildirdi ki, Prezident İlham Əliyevin 2017-ci il 27 sentyabr tarixli sərəncamının icrası olaraq, Kiş məbədinə aparın dairəvi avtomobil yolumun tikintisi və ərazinin abadlaşdırılması işi istiqamətində də işlər davam etdirilib. Layihə çərçivəsində indiyədək məbədə gedən yolun bezi hissələrdə genişlənmə işləri aparılıb. Bundan başqa, yolun kənarındakı uçuq hasarlar yeni daş hörgü ilə təzənlənib. Görülən işlər, aparılan sənətkarlıq mədəniyyət abidələrində də xoş ovqat yaradır.

4 qalalı, 15 məhəlləli Kiş

Məbədi ziyarət etməklə yanaşı, bura gələn insanlar üçün Kiş kəndi və onun tarixi də maraq kəsb edir. Hazırda təxminən 8 min əhəli olan kənd 15 məhəlləyə bölünüb.

Qədim xalq sənəti

Misgərlik

Qədim xalq sənət növlərindən biri olan misgərlik Dəmir dövründən qalmaqdadır. Azərbaycanca misgərliyin yaranması çox erkən dövrlərə təsadüf edir. Ölkəmizin onuncu inkişaf etmiş mərkəzlərindən biri olub. Bu orazılarda tapılan ilk mis metal işləmələrin tarixi Neolit dövrünə aiddir. Miladdan əvvəl VI minillikdə mis əldə edildikdən sonra ondan müxtəlif əşyalar hazırlanıb.

XX əsrin əvvəllərində Azərbaycan misgərlərinin hazırladığı məmulatlar müxtəlif sərgilərdə nümayiş etdirilərək yüksək qiymətləndirilib və mükafatlandırılıb. Mis üzərində işləyən sənətkar imzalarını onun üzərinə həkk etdikləri üçün dünya muzeylərində saxlanan Azərbaycan mədəniyyətinin bu təkrarolunmaz incilərini başqa xalqların öz adlarına çıxması mümkün deyil. Misdən hazırlanan əl işlərinin 40-dan artıq növü olub və beş qrupda ümumiləşdirilib: körek, süfrə, su-ağartı qabları və ümumi əşyalar.

Araşdırmalardan məlumdur ki, Şərqdən Şimali Azərbaycana gətirilən misgərlik sonralar cənuba - İrana keçib, oradan isə Orta Asiya respublikalarına. Misgərliyin kökü Azərbaycanda 500 il bundan öncələrə qədər gedib çıxır. Bu sənət nümunələrinin hər biri tədqiq olunmalı əsərlərdir. Bir qabın üstündə sənətkar iki il işləyibse ona, sadəcə, qab demək olmaz. Ustaların misdən hazırladıqları, mürəkkəb və incə naxışlarla bəzədilmiş məmulatlar Türkiyə, Orta Asiya, Dağıstan, Gürcüstan, İran və digər yerlərdə uzun illər ərzində tanınıb. Bu qədim sənət növü mis dövründən cillalana-cillalana bugünkü yola gəlib. Onu davam etdirənlərdən biri də Kamal Mustafayevdir. Deyir ki, misgərlik sənəti, zərif, zövqə malik olmalıdır. Alın tarixi tökmək hər sənətdə olduğu kimi, burada da vacib hesab edilir.

Mis qab-qacaqlarının sayının və çeşidinin azalması tekpa peşəkar misgərlərin barmatla sayılmasından irəli gəlir. Şüşə və digər keramika məmulatlarından hazırlanan məhsullara maraq artıqca mis qabları kolleksiyayaçılar tərəfindən toplanır və nəticədə onlar muzey eksponatına çevrilir.

Bir sənət kimi onun təşəkkülü artıq orta əsrlərdə böyük şəhərlərin misgərlik mərkəzinə çevrilməsinə gətirib çıxarıb. Azərbaycanda misgərliyin hələ erkən dövrlərdən yüksək inkişaf etdiyini bir sıra Avropa ölkələrində, o cümlədən Rusiya muzeylərində saxlanan mis eksponatları da sübut edir. Ağqoynulu hökmdarı Uzun Həsənin sarayında olmuş venesiyalı səyyah Kontarinin yazdığına görə, burada hər gün hökmdarın ətrafındakı təxminən 400 nəfərə mis qablarla təmiz verilmis.

Yeni nəşrlər

"Qarabağ şikəstəsi" vətənpərvərlik duyğularına köklənib

Şairə və dramaturq, Cəyiyada yaşayan həmvətənimiz Leyla Bəyimov (Cəfərovanın) "Qarabağ şikəstəsi" adlı miniatur kitabı işıq üzünə çıxib. Kitabda müəllifin cənabı ilə yazdığı şeirlər və Azərbaycan dillərində tədqiq edilmiş.

"Qarabağ şikəstəsi" miniatur kitabı 65x50 millimetr ölçüdə, 168 səhifədən ibarətdir. Kitab Miniatur Kitab Muzeyinin sifarişli "İndioç" nəşriyyatında dörd dildə - Azərbaycan, rus, ingilis və alman dillərində 100 nüsxə tirajla nəşr olunub. Miniatur kitabın üz qabığında rus rəssamı Nikolay Sverqovun "Qarabağ atı" (1865) əsəri təsvir edilmişdir. Kitabda yer alan "Qarabağ şikəstəsi" şeirləri Azərbaycan ağ sənəti, semimi vətənpərvərlik hissləri ilə dolu olan bir əsərdir. Miniatur kitabın müəllifi Leyla Bəyim Bakıda anadan olub, hazırda Praga qalasıya yaşayır. Azərbaycan Yazıçılar Birliyinin, Avropa Ədəbiyyatı Konqresinin və Cəyiyanın Rusdillili Yazıçılar İttifaqının üzvüdür, 4 şeir toplusunun müəllifidir. Yefim Abramovla birlikdə bir neçə pyes qələmə alıb. Onlardan biri - "Kəyalpərest oğlanı" Azərbaycan Gənc Tamaşaçıları Teatrında səhnələşdirilib. Əsərlərini rusca yazan Leyla Bəyim şeir və pyesləri çex dilində də dərc edilir.

"Azərbaycan"

Dünyanın ögey, amma şən övladları

- Sən o yarındakı qızın qara gözleri...
- Çəkil yolundan!
- Ay oğlan, sən qayınanının şirin canı...
- Heç olmasa əlinizi açın falınıza baxın...

15-16 yaşlardakı qaraşın qız gənclərin yaxasından əl çəkmir...
Daha sonra başlayır ətrafda dolaşan digər insanları saf-çürük etməyə...
Üz-gözündən siltaqlıq yəqin qaraçı qızı insanlara dəfələrlə yaxınlaşıb dil tökməkdən bezmir, elə bil bundan zövq alır...
Milli Elmlər Akademiyası metrostansiyasının yaxınlığında şahidlik edirik bu məzali hadisəyə, amma hər birimiz paytaxtın müxtəlif mantaqalarında hər gün eyni hadisəni müşahidə edirik...

Pəncəbdən bütün dünyaya...

Bir az mistik, bir az sirli...

Bir yandan boşalıb, bir yandan dolan dünyanın gələni-gedəni arasında qaraçı adlanan bir tayfa da var. Çox az adam tapılır ki, onlarla mütəmadi rastlaşsın. Avtobusda, küçədə, yeraltı keçiddə...

Harada desəniz, rast gələcək olar onlara. Özlərinə məxsus geyim tərz, danışığı, hərəkətləri insanı müasir zamanda ayıraraq mistik aləmə aparır. Zamanın sürətinə qarşı üzür və hər saniyə başqalaşan, özündən uzaqlaşan bu dünyada olduqları kimi olmaq, qalmaq dirəniş göstərir. Çox azadlırlar, çox da sirdirlər... Digər insanlarla aralarında daim bir sədd var. Heç kimə icazə vermirlər həmin səddi keçməyə...

Bu ifadə qaraçılar üçün tam yerinə düşər, deyək ki, onlar həyatın bir az sevimli, bir az soyuq üzüdür.

Qaraçıları yaxından tanımağa dəyər, əslində...

Qaraçı günü

1971-ci ilin aprel ayında qaraçıların problemlərini müzakirə etmək üçün Londonda ilk Beynəlxalq Roman Konqresi toplanıb və beləliklə də, 1990-cı ildən etibarən 8 aprel Beynəlxalq Qaraçı günü kimi qeyd edilir.

Onlar Hind-Avropa xalqlarına aid edirlər və indiyədək formalaşmış dilləri Hind-Ari dil qrupuna daxildir. Qaraçılar ilk dəfə 1505-ci ildə İrlandiyada, 1514-cü ildə İngiltərədə rəsmi sənədlərə düşüb. Onların yarısı köçəri həyat sürdüüyü üçün dəqiq statistikaları yoxdur.

Nə qədər dünya dərindən uzaq gö-rünməyə, onların tələyində faciələr, qətləmlərin sayı-hesabı yoxdur. Orta əsrlərdə kütləvi təqiblərə, ölümə, sürgünlərə məruz qalıblar və bu tale son dövrlərdə davam edib. II Dünya müharibəsi zamanı faşistlər tərəfindən Şərqi-Avropadan həbs olunmuş 21 min qaraçı Polşa ərazisində yerləşən Osvensim-Bjezinka həbs düşərgəsinə gətirilmiş və öldürülmüşdür. Bunların içərisində uşaqlar və qocalar da var imiş.

Qadınlar qaraçı ailələrinin iqtisadi qoruyucusudur, ev işlərindən əlavə, ailənin dolanmasını təmin etməkdə önəmli rol oynayırlar. Onlar gündüzlük işçi, xadimə, dilənçilik, falçılıq, səhrbazlıq və çiçəkçilik edərək, ev iqtisadiyyatının yükünü əhəmiyyətli dərəcədə üzərlərinə daşıyırlar. Adətən ağır işlər qadınların üzərinə düşür, ailədə mütləq avtoritar isə atadır.

Qaraçı toplularını dəstəbaşı idarə edir. Qaraçılar üçün ən dəhşətli cəza - onların qaraçı icmalarına üzv olmaqdan məhrum edilməsidir. Bu cəza ən ağır cinayət törədənələrə tətbiq edilir.

Zövq üçün yox, yaşamaq naminə musiqi

Musiqi qaraçı həyatının ayrılmaz hissəsidir. Qaraçılar üzərində araşdırma aparən elm adamlarının ümumi qənaəti odur ki, dünyadakı heç bir etnik qrupun qaraçılar qədər musiqi zövqü və istedadı yoxdur. Musiqi ilə də sənət üçün deyil, yaşamaq naminə məşğul olurlar.

Qaraçıları digərindən fərqləndirən ən önəmli xüsusiyyətlər paltarlarıdır. Xüsusilə qadın paltarlarında canlı rənglər ön planda durur. Qısa saç qaraçılar üçün təhqir hesab edilir. Saçın kəsilməsi, qırıqlması qaraçı dəstələrindən uzaqlaşdırılan və təcrübə olunanlara tət-

keçirilir. Ailə qurarkən qızlar bir qayda olaraq yalnız qaraçı tayfasından olan oğlanlaraərə gedə bilərlər. Toylar isə 3 gün çəkir.

Çoxarvadlı evliliyin sərbəst olduğu qaraçılarda boşanmaq da asandır. Xüsusilə köçəri qaraçılarda əravadını qayınatasının qadınını qarşısına qoyaraq bunu həyata keçirir.

Çarli Çaplin, "Flamingo" rəqsi, "Romen" teatri...

Qaraçıların arasında tanınmış aktyorlar, müğənnilər, rəqqaslar, tarixçilər, herbəçilər, hətta filosoflar da çıxıb. Dahi Çarli Çaplinin də qaraçı köklü olması təsdiqini tapıb. Moskvada "Romen" adlı qaraçı teatri fəaliyyət göstərir. Bütün dünyada məşhur olan "Flamingo" rəqsinin yaradıcıları da onlardır. Müxtəlif dövrlərin böyük yazıçıları, mütəfəkkirləri qaraçılara maraqla yanaşsın, öz əsərlərində onların müsbət obrazlarını yaradıb, eyni zamanda qaraçı həyatının çətinliyindən bəhs ediblər.

Sırf qaraçı həyatından bəhs edən yüzlərlə kino, sənədli film və serial var. Azərbaycan tamaşaçısı isə Tutu obrazı ilə "Qaraca qız" filmində onlarla daha yaxından tanış oldu. "Qaraca qız" öz fədakarlığı ilə hər birimizin qəlbində təxt qurdu...

Qaraçılar Azərbaycanda

Azərbaycanda yaşayan qaraçılar iki qrupa bölünür: fars dilində və kurdman dilində danışanlar.

Farsdillli qaraçılar Balakən rayonu ərazisinə I Şah Abbasın hakimiyyəti dövründə köçürülüb və sayları 2 min nəfərə artıdır. Özlərini pars adlandıran bu qrup Qax rayonunda da məskunlaşsın.

Kurdman dilli qaraçılar Azərbaycana XX əsrin 50-60-cı illərində Qazaxıstandan köçürülüb və özlərini kürd adlandırdılar. Onlar əsasən Yevlax rayonu olmaqla Bərdə, Göyçay, Ağsu, Ağdaş, Şamaxı, Zaqatala və Xaçmaz rayonlarında kütləvi şəkildə yaşayırlar. Yevlax rayonunda yaşayan qaraçıların sayı 2 mindən artıqdır.

2012-2014-cü illərə aid qeyri-rəsmi məlumata əsasən, Azərbaycanda yaşayan qaraçıların ümumi sayı 10 min nəfərə yaxındır. Təəssüf ki, bütün dünyada olduğu ki, ölkəmizdə də onların statistikası aparılmır.

Yad münasibət

Müasir dünyanın qaraçılara baxış prizması isə olduqca qəribə və sual doğurucudur. Qaraçılara qarşı bu ögey münasibət isə onların cəmiyyətdən daha da təcrid olunmasına zəmin yaradır.

Qaraçıların hüquqi vəziyyətləri ilə bağlı məlumat verən hüquqşünas Azər Allahverənov deyir ki, bir müddət əvvəl aparıcıları tədqiqat zamanı məlum olub ki, yerli bələdiyyələrdə, icra qurumlarında işləyən qaraçılar var. Bu isə onu göstərir ki, onlar dövlətdə baş verən proseslərdən heç də kənarında deyillər. Hazırda Azərbaycanda fəaliyyət göstərən ali təhsil müəssisələrində roman tayfalarının nümayəndələri də təhsil alır. "Amma bu, heç də onu göstərmir ki, qaraçılar dövlətin həyatında baş verən bütün proseslərdə aktiv iştirak edirlər. Onların elələri var ki, öz uşaqlarını təhsilə yox, başqa işlərlə məşğul olmağa yönləndirirlər. Digər tərəfdən bəzələrinin heç şəxsiyyətini təsdiq edən sənədləri belə yoxdur".

Dilənmək üçün münbit zəmin...

Dünyada çox məşhur qaraçı milyonçular var. Hətta ən sivil ölkələrdə belə onların sərvətlərinin əsasında dilənçilik durur. Elə əksəriyyətimiz də bu fikirdəyik ki, qaraçıların peşəsi yalnız dilənməkdir.

Amma bu fikirlər tamamilə yanlışdır. Çünki onlar arasında düzgün şəkildə maarifləndirmə işi aparılırsa, sosiallaşmalarına şərait yaradılırsa, bu gün dilənməyi özü üçün hədəf seçən şəxslərin özləri də tutduqları bu yanlış mövqədən çəkinərlər.

Qaraçılar, qaydalara, qanunlara, heç bir çərçivəyə sığmazlar... Yemək, onlara sadəcə yaşamaq üçün lazımdır...

İşlənmək, sadəcə yaşamağa yetəcək qədər pul qazanmaq üçündür...

Sevgilərini əbədiləşdirmək üçün ni-kah kağızına heç lüzum görməzlər...

Amma düşünmək olmaz ki, onların bu həyatda tabe olduqları, bağlandıqları heç bir şey yoxdur...

Var... Musiqi, - ruhlarının qidalandığı yeganə nəsnə, - musiqisi...

Yasəmən MUSAYEVA,
"Azərbaycan"

"Azərişiq" ASC müxtəlif növ elektrik avadanlıqlarının satın alınması üzrə açıq tender elan edir

Tekrar

Tender 1 (bir) LOT üzrə keçirilir:
LOT-1: Müxtəlif növ elektrik avadanlıqlarının satın alınması - 350 manat

Azərişiq ASC
Hesab №: AZ83AIB33020029441802068118
VÖEN: 9900069391
Benefisiarın Bankı: Kapital Bankın Gənclik filiali
Kod: 200189
VÖEN: 9900003611
Müxbir hesab №: AZ37NABZ0135010000000001944
SWIFT Code: AIBAZZXX

Tender iştirakçılara təklif edilir ki, öz tender təkliflərini möhürlənmiş, imzalanmış şəkildə ikiqat zərflərdə yazılı surətdə təqdim etsinlər.

Müqaviləni yerinə yetirmək üçün tender iştirakçıları lazımi texniki və maliyyə imkanlarına malik olmalıdırlar.

Tenderdə iştirak etmək istəyənlər LOT üzrə göstərilən məbləğdə iştirak haqqını qeyd olunan hesaba köçürdükdən sonra Azərbaycan dilində tərtib olunmuş əsas şərtlər toplusunu Bakı şəhəri, Ələsgər Qayıbov küçəsi, 8 ünvanında yerləşən "Azərişiq" ASC-nin inzibati binasında ala bilərlər.

Iştirak haqqı heç bir halda geri qaytarılmır. Əlaqələndirici şəxs - Zaur Abdullayev (telefon: 440-39-93 daxili (23-32))

Iddiaçılar tenderdə iştirak etmək üçün aşağıdakı sənədləri təqdim etməlidirlər:

- tenderdə iştirak etmək üçün yazılı müraciət;
- tenderdə iştirak haqqının ödənilməsi barədə bank sənədi;
- tender təklifi (zərflərin açıldığı tarixdən sonra ən azı 30 bank günü qüvvədə olmalıdır);

- tender təklifi dəyərinin 1 faizi həcmində bank təminatı (zərflərin açıldığı tarixdən sonra ən azı 60 bank günü qüvvədə olmalıdır);
- Azərbaycan Respublikasında vergilərə və digər icbari ödənişlərə dair yerinə yetirilməsi vaxtı keçmiş öhdəliklərin olmaması haqqında müvafiq vergi orqanından arayış;
- iddiaçının son bir ildəki fəaliyyəti haqqında vergi orqanlarından təsdiq olunmuş maliyyə hesabatının surəti;
- iddiaçının son bir ildəki maliyyə vəziyyəti haqqında bank arayışı;
- iddiaçının tam adı, hüquqi statusu, nizamnaməsi, qeydiyyatdan keçdiyi ölkə və rekvizitləri;
- müvafiq mallar üzrə mənşə və uyğunluq sertifikatları.

Sənədlər Azərbaycan dilində 2 (iki) nüsxədə (1 ədəd əsl və 1 ədəd surəti) tərtib olunmalıdır (xarici dilde olan məlumatlar Azərbaycan dilinə tərcümə olunmalıdır).

Tender proseduru "Dövlət satınalmaları haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununa uyğun olaraq həyata keçiriləcəkdir (www.tender.gov.az).

Iddiaçılar tenderdə iştirak etmək üçün yuxarıda göstərilən sənədləri (tender təklifi və bank təminatı istisna olmaqla) **25 aprel 2019-cu il saat 16:00-a** qədər, ixtisas uyğunluğu proseduru keçmiş iddiaçılar isə tender təklifi və bank təminatını möhürlənmiş ikiqat zərfdə **02 may 2019-cu il saat 16:00-a** qədər Bakı şəhəri, Ələsgər Qayıbov küçəsi, 8 ünvanına təqdim etməlidirlər.

Göstərilən vaxtdan gec təqdim edilmiş zərflər açılmadan geri qaytarılacaqdır.

Iddiaçıların təklifləri **03 may 2019-cu il saat 16:00-da** Bakı şəhəri, Ələsgər Qayıbov küçəsi, 8 ünvanında "Azərişiq" ASC-nin inzibati binasında açılacaqdır.

Iddiaçıların səlahiyyətli nümayəndələri iştirak edə bilərlər.

Tender komissiyası

Azərbaycan Respublikası Nəqliyyat, Rabitə və Yüksək Texnologiyalar Nazirliyi "Bakı Telefon Rabitəsi" Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyəti açıq tenderə dəvət edir

Tender 1 LOT üzrə keçirilir:
LOT 1 "Bakı Telefon Rabitəsi" MMC-nin vəsaiti hesabına 3000 (üç min) ədəd LTE avadanlıqları və 3000 (üç min) ədəd U-SIM kartların satın alınması.

Tender iştirakçılara təklif edilir ki, "Dövlət satınalmaları haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununa uyğun olaraq, tender təkliflərini imzalanıb möhürlənmiş, ikiqat zərflərdə yazılı təqdim etsinlər. Iddiaçılar öz tender təkliflərində bütün vergi və rüsumları nəzərə almalıdırlar.

Müqaviləni yerinə yetirmək üçün tender iştirakçıları lazımi maliyyə və texniki imkanlara malik olmalıdırlar.

Tenderdə iştirak etmək istəyənlər **LOT 1 üzrə 300 (üç yüz) manat iştirak haqqını** sifarişçinin aşağıdakı hesabına hesabına köçürdükdən sonra "Bakı Telefon Rabitəsi" MMC-nin Bakı şəhəri, Üzeyir Hacıbəyli küçəsi, 48 ünvanında yerləşən inzibati binasında tenderin əsas şərtlər toplusunu ala bilərlər.

VÖEN: 9900044741
Hesab: AZ14AZPO91015461200420100157
Bank: Azərpoçt MMC PF 1
Kodu: 691011
Bankın VÖEN: 9900037711
M/H: AZ76NABZ01350100000000094944
SWIFT: AZPOAZ22

Iştirak haqqı heç bir halda geri qaytarılmır.

Tenderin əsas şərtlər toplusu Azərbaycan dilində tərtib edilmişdir.

Tenderdə iştirak etmək istəyənlər aşağıdakı sənədləri **13 may 2019-cu il saat 17:00-dək** "Bakı Telefon Rabitəsi" MMC-nin Bakı şəhəri, Üzeyir Hacıbəyli küçəsi, 48 ünvanında yerləşən inzibati binasında təqdim etməlidirlər (tender təklifi və təklif təminatı 1 faiz bank zəmanəti istisna olmaqla). Göstərilən vaxtdan gec təqdim edilən sənədlər qəbul edilməyəcəkdir.

Tender komissiyası

B İ L D İ R İ Ş

Azərbaycan Respublikasının Energetika Nazirliyi tərəfindən 10 yanvar 2019-cu il tarixdə keçirilmiş "Ölkədə dayanıqlı və etibarlı istilik təchizatı sisteminin yaradılması, istehlakçıların fasiləsiz və keyfiyyətli istilik enerjisi ilə təmin edilməsi, isitmə məqsədilə istifadə edilən təbii qaz və elektrik enerjisi sərfiyyatının azaldılması, enerji resurslarından səmərəli istifadə olunması, yanğın və ekoloji təhlükəsizliyin təmin edilməsi məqsədilə "Azərişiq" ASC-nin texniki, təşkilati və maliyyə vəziyyəti ilə bağlı diaqnostik araşdırmanın aparılması və optimallaşdırılma tədbirlərinin həyata keçirilməsi üçün mərhələli tədbirlər planının hazırlanması" işlərinin satın alınmasına dair açıq tenderdə Almaniyanın "VPC Sustainable Engineering and Consulting" GMBH şirkəti qalib elan edilmiş və qalib təşkilatla müvafiq satınalma müqaviləsi bağlanmışdır.

Tender komissiyası

Ermənistan silahlı qüvvələrinin bölmələri sutka ərzində atəşkəs rejimini 23 dəfə pozub

Ermənistan silahlı qüvvələrinin bölmələri sutka ərzində cəbhənin müxtəlif istiqamətlərində atəşkəs rejimini 23 dəfə pozub.

Müdafiə Nazirliyinin mətbuat xidmətindən AZƏRTAC-a bildirilib ki, Ermənistan Respublikasının Noyemberyan rayonunun Şavarşavan kəndində, İcevan rayonu ərazisindəki adsız yüksəkliklərdə yerləşən mövqelərimiz atəşə tutulub.

Berd rayonunun Çinari kəndində, Krasnoselsk rayonu ərazisindəki adsız yüksəkliklərdə yerləşən mövqelərdən Azərbaycan Respublikasının Qazax rayonunun Quşçu Ayırn, Cəferli, Bala Cəferli, Tovuz rayonunun Əsrik Cirdaxan, Ağbulaq kəndlərində, Gedəbəy rayonu ərazisindəki adsız yüksəkliklərdə yerləşən mövqelərimiz atəşə tutulub.

Tərtər rayonunun işğal altında olan Çiləbürt, Ağdam rayonunun Şirvanlı, Novruzlu, Yusifcanlı, Füzuli rayonunun Aşağı Veysellli, Cəbrayıl rayonunun Nüzgar kəndləri yaxınlığında, həmçinin Goranboy, Tərtər və Ağdam rayonları ərazisindəki adsız yüksəkliklərdə yerləşən mövqelərdən də ordumuzun mövqelərinə atəş açılıb.

Tender komissiyası

<p>BAŞ REDAKTOR</p> <p>Bəxtiyar SADIQOV</p>	<p>Ünvan</p> <p>AZ 1073, Bakı şəhəri, Mətbuat prospekti, 529-cu məhəllə, IV mərtəbə</p> <p>e-mail: secretary@azerbaijan-news.az az.reklam@mail.ru azerbaijan-news@mail.ru www.azerbaijan-news.az</p>	<p>Telefonlar</p> <p>Qəbul otağı - 539-68-71, Baş redaktor müavini - 538-86-86, 434-63-30, 538-97-96, Məsuliyyət katibi - 539-43-23, Məsuliyyət katibi müavini - 539-44-91, Parlament və siyasət şöbəsi - 539-72-39, 539-84-41, 539-21-00, İqtisadiyyat şöbəsi - 538-42-32, 538-35-55,</p> <p>Beynəlxalq həyat, idman və informasiya şöbəsi - 432-37-68, Humanitar siyasət şöbəsi - 538-56-60, 539-63-82 Reklam şöbəsi - 539-49-20, 538-31-11, Kompüter mərkəzi - 538-20-87, Fotoillüstrasiya şöbəsi - 538-84-73, Mühasibat - 539-59-33, Faks - (+994 12) 5398441</p>	<p>Qeydiyyat nömrəsi 1</p> <p>"Azərbaycan" qəzetinin kompüter mərkəzində yığılıb sahifələndirilmiş, "Azərbaycan" nəşriyyatında çap edilmişdir</p>	<p>Rəsmi sənəd və çıxışlarda sənədlərlə barabər, dərəcə üçün göndərilən digər yazılarda fikirlər də Azərbaycan dövlətinin mənafeyinə uyğun gəlməlidir</p> <p>Əlyazmalara cavab verilmir və onlar geri qaytarılmır</p>	<p>Gündəlik qəzet</p> <p>Tiraj 9107 Sifariş 1072 Qiyməti 40 qəpik</p>
---	--	--	--	--	---